

בלבבי
משכן אבנה

שְׁוִיתִי יְהוָה לְנֶגְדִי תָמִיד

שיעורי בקול הלשון ♦ בלבביפדיה עבודת ה' "בר" #41753948 ♦ בלבביפדיה מחשבה "גרש" #41877714

נקודה מתוך הפרשה - קֶרַח

במחלוקת בין קרח ועדתו מופיע הרבה פעמים לאורך הפרשה המילה 'לכם'. ונציין כמה פעמים לשם דוגמא: בטענת קרח כתיב (במדבר טז, ג) "רב לכם". וכן כאשר משה משיב להם נאמר (שם טז, ז) "רב לכם". וכן בהמשך (טז, ו) אומר משה "קחו לכם מחתות". האם מרומז במילה 'לכם' על מה נסוב המחלוקת בין קרח ועדתו?

ביאור מורינו הרב שליט"א

נתבאר לעיל (נקודה מתוך הפרשה - אחרי מות: כהונה - מלוכה) שמלך ר"ת מלכות - לוי - כהונה. וכן אותיות 'לכם' שווה לאותיות 'מלך', בשינוי סדרם. ונתבאר לעיל (שם) שמשה היה לו את כל שלושת החלקים הללו. וע"ז הרהר קרח כמ"ש רש"י (פסוק א), וז"ל, ויקח קרח - לקח את עצמו לצד אחר להיות נחלק מתוך העדה לעורר על "הכהונה", עכ"ל. וזהו שאמר קרח ועדתו; "רב לכם", די שיהא לכם לוייה ומלכות בלא כהונה למשה, רב שיהא "לכם", ודי שיהא רק לוייה - מלכות - ר"ת לם, ולא לכם, והבן. והשיב משה "רב לכם בני לוי", די לכם באות ל' של לכם, לוייה, אולם לכם, לוייה - כהונה - מלכות, הוא רב שיהא לכם.

ובעומק, נודע עד מאד דברי רבותינו שכל השגתנו בבריאה אינה אלא במלכות (א"ס), בבחינת "כבוד אלוקים הסתר דבר וכבוד מלכים חקר דבר", וקרח אותיות 'חקר', ורצונו היה להשיג לא רק את הכהונה יחד עם לוייה, בחינת 'כל' ר"ת כהונה - לוייה. אלא רצונו אף היה להשיג את המלכות בבחינת "כבוד מלכים חקר דבר", והוא קרח - חקר ברצונו לחקור המלכות ולהשיגה.

ושורש הדברים שקרח חלק לא רק על הכהונה אלא אף על המלכות, מבואר ברבותינו.

כתב בפרי צדיק (קרח, אות ח), וז"ל, הפטרת פרשה זו בשמואל (א, יב) המדבר בעיקר ממלכות שאול, והשייכות לפרשה זו וכו', שכל הפרשה הוא מענין שחידש שמואל המלכות לשאול, ומכל מקום אמר להם מוסר, ואמר ודעו וראו כי רעתכם רבה אשר עשיתם בעיני ה' לשאול לכם מלך. וכן ענין קרח שנחלק לא רק על כהונת אהרן בלבד, כי אם גם על מלוכת משה, עיי"ש כל דבריו.

ומעין כן כתב בישמח ישראל (אלכסנדר, קרח אות סד), וז"ל, שכוונת אנשי קרח ואון בן פלת היה, שאם יעבירו את משה מן המלוכה וימנו קרח למלך יהיו חשובים טפי, כי קרח היה עמהם כחבר, אבל כשיהיה גם הוא מלך יתנשא ויתרחק ממכם, עכ"ל. ועיין עוד אמרי נועם (קרח, אות ו).

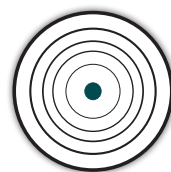
ובענין הא דכתיב "כבוד אלוקים הסתר דבר וכבוד מלכים חקר דבר". והראוי להיות מלך ולחקור הדבר, הוא מי שדבק יתר על כן במדרגת כבוד אלוקים הסתר דבר. וזה שייך בשלמות אצל משה, שחציו הוא למעלה אלוקים, כמ"ש חז"ל. ומכח כך הוא דבק בכבוד אלוקים הסתר דבר. וחציו מלמטה איש, ומכח כך הוא דבק אף בכבוד מלכים חקר דבר, ולכן הוא הוא הראוי להיות מלך - כהן - לוי, יחדיו. ועיין במדרש תנחומא (קרח ג, יח), וילקוט ראובני (קרח, אות כו), וזהוה"ק.

תוכן הגיליון

נקודה מתוך הפרשה	עמוד א'
ליקוטים	עמוד ב'
ערכים מתוך ספרי בלבבי משכן אבנה	עמוד ז'
שאלות ותשובות	עמוד ט'
שולחן ערוך סימן יג' סעיף ג'	עמוד יא'
עץ חיים עם ביאור בלבבי משכן אבנה פרק ח'	עמוד יב'
עץ חיים עם פירושים על התורה - ועל העבודה	עמוד טז'

צורת אדם

בנושא פאת הזקן
יום שלישי יב' תמוז
רח' הרב בלוי 33
ירושלים
20:30

בלבביפדיה
עבודת ה'

יתקיים כל יום חמישי
רח' הרב בלוי 33
ירושלים
20:30

בלבביפדיה מחשבה

יתקיים כל יום רבעי
חולון 20:30

קו ישיר לשמיעת
שיעורי מורינו הרב שליט"א
ב'קול הלשון'
ישראל 073.295.1245
USA 605.313.6660

© כל הזכויות שמורות
מערכת 'בלבבי משכן אבנה'
טלפון 052.763.8588
פקס 03.548.0529
bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון
בדוא"ל
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון
בפקס 03.548.0529

כל החומר
[זולת מדור הליקוטים והשרות]
שמופיע בגיליונות
מידי שבוע
יוצא לאור לראשונה

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ'
משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
USA 718.871.8652
books2270@gmail.com

ויקה קרח

ואתפליג קרח

'ויקה קרח', בתרגום אונקלוס: 'ואתפליג' קרח. כלומר שהיה פילוג בלבושי נפשו, והבן מאד. (תורת הרמז)

בענין עדת קרח

"כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים ושאונה לשם שמים אין סופה להתקיים... ושאונה לשם שמים זו מחלוקת קרח וכל עדתו" (אבות ה, יז), והשאלה ידועה, שלכאורה זו איננה מחלוקת "קורח ועדתו", אלא "קורח ומשה"! וביאורו המפרשים, שבתוך עדת קורח עצמה היתה מחלוקת. ואף שכולם באו עם אותן טענות, אך המניע של כל אחד היה פרטי. היה לו חשבון שעל ידי כן ישיג לעצמו איזו שהיא שררה. זוהי "מחלוקת קורח וכל עדתו" - בתוך עצמם הם היו מחולקים, שהיא הדוגמא למחלוקת שאינה לשם שמים. משא"כ מחלוקת לשם שמים הגדרתה, שהמניע את החולקים הוא הרצון לגלות את דבר ה'.

אי אפשר לכתוב במשנה "מחלוקת קורח ומשה", כי רק קורח חלק על משה, אבל משה רבינו מעולם לא חלק על קורח. משה רבינו רק אמר את דבר ה'. המחלוקת היתה בתוך עדת קורח, כיון שלכל אחד היה מניע אחר. (ביאור בלבבי משכן אבנה על מסילת ישרים, פרק כ)

סוד מחלוקת קרח על משה (א)

בענין מחלוקת קרח ומשה איתא בגמ' (גדרים לט ע"ב), "דרש רבא ואמרי לה אמר ר' יצחק מאי דכתיב (חבקוק ג) 'שמש ירח עמד

כל העדה כולם קדושים

עומק טעותו של קרח (א)

קרח בחילוף אותיות, רחק. הענין.

טענת קרח היתה, "כי כל העדה כולם קדושים" וגו'. כלומר, בחינת עיגול, שכולו בהשואה אחת. וזה בחינת אור מקיף, שמאיר בהשואה לכלי, (כמ"ש האריז"ל, שהמקיף דמקיף מאיר בשווה לכלים) ואינו נכנס לתוכו, לגדרי הדרגה. והנה על בחינת אור מקיף נאמר, "מרחוק הוי"ה נראה לי". משא"כ האור הפנימי הוא בחינת קרוב, כי הוא קרוב ומושג לאדם. ולכך קרח אותיות רחק, כי בחינת נפש קרח, בחינת אור המקיף, שהוא בחינת "מרחוק הוי"ה נראה לי", כנ"ל.

נבאר נקודה נוספת. אף שכתבנו שקרח בחינת רחק, יש בכך ב' בחינות. שהרי כל הבחינה שנקרא רחק, הוא כלפי האור הפנימי, שאור המקיף אינו מושג עבורו. אולם האור המקיף כלפי עצמו, ברור הדבר שאינו מוגדר בגדר רחוק. ולכך קרח ששורשו היה מאור המקיף, אצלו הארה זו אינה בבחינת רחוק, אלא מושגת השגה גמורה. ולכך רצה לשלשל השגה זו לעשיה, בטענה של

זבולה, שמש וירח בזבול מאי בעיין, והאי ברקיע קביעי, מלמד שעלו שמש וירח מרקיע לזבול ואמרו לפניו רבונו של עולם, אם אתה עושה דין לבן עמרם אנו מאירים, ואם לאו אין אנו מאירין. באותה שעה ירה בהם חיצים וחניתות, אמר להם בכל יום ויום משתחווים לכם ואתם מאירים, בכבודי לא מחיתם בכבוד בשר ודם מחיתם, ובכל יום ויום יורה בהן חיצים וחניתות ומאירים שנאמר (שם) 'לאור חיציק יהלכו' וגו'.

הענין. המחיצה האחרונה שמבדלת מהשגת הבורא בשלמות הוא הדעת, בחינת "אנכי עומד בין הוי"ה ובינכם" שזה משה בחינת דעת. והוא נקודת המסך בין הוי"ה לבינכם. וכאשר חלק קרח על משה, נעשה ביטול מה לבחינת משה, ונגלה הוי"ה. ולכך נתעורר מהלך של "בכבודי לא מחיתם בכבוד בשר ודם מחיתם" דכל זמן שיש דעת אין גילוי של מהלך של "בכבודי לא מחיתם" כי היותו ית"ש נעלמת. רק כאשר יש סילוק הדעת, אזי נתגלה היותו ית"ש, ואזי יש תביעה על כבודו ית"ש. וזהו הענין של "בכל יום יורה בהם חיצים וחניתות ומאירים". כלומר שלא מכח דעתם פועלים, אלא הכח הפועל שלהם הוא הקב"ה לבדו. (קול דממה דקה)

סוד מחלוקת קרח על משה (ב)

קרח שורש מחלוקת על משה, ותורה נקראת ע"ש משה, "תורת משה", ולפיכך שורש המחלוקת של קרח על עצם התורה, על צרופי אותיותיה. וקרח יונק את חיותו מאותיות שאין להם צירוף בתורה. כגון אותיות ג-ט... (בלבבי על רל"א שערים, פרשת קרח, ב-פ)

בית מלא ספרים אם חייב במזוזה, וטלית שכולה תכלת אם חייבת בציצית. וכל זה הוא סוג של טענה שרואה את הכל אור, "בית מלא ספרים", הכל שווה. "טלית שכולה תכלת", הכל שווה. ובאמת זהו סוד מצוות בטלים לעת"ל, מכיון שהאור יאיר בשווה לכל, ואזי אין שייך שזה מצווה וזה דבר רשות, אלא הכל מצווה, מלשון צותא, דבקות. כי לעת"ל יאיר אור הכתר, אור הדבקות בהשוואה.

אלא שבזה הקדים קרח את הזמן, כי אף שזהו אור אמת, לא הגיע אז הזמן לגלותו בעולם העשיה ממש, אלא רק בנפש למי ששורשו בכך. (קול דממה דקה)

עומק טעותו של קרח (ב)

... יש ב' בחינות בכנס"י, ובבריאה כולה. א. של שווה, "כולכם שווים" (בחינת שוכב). ב. הדרגה. (בחינת עומד). והנה מצד בחינת ההדרגה רק משה רע"ה דבוק לקב"ה. וזש"כ "אנכי עומד בין ה' ובינכם", והבן. והאמת, שב' הבחינות אמת, ואדם צריך שיהיה לו

סוד המחלוקת (ב) ועוד בענין טעותו של קרח (ד)

אמרו חז"ל והובא ברש"י (במדבר טז, ז) וז"ל, "וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זו, עינו הטעתו. ראה שלשלת גדולה יוצאת

ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן, אמר בשבילו אני נמלט" וכו', עכ"ל.

ביאור הדברים: קרח שורשו מבחינת עיגול, העדר הדרגה, כמ"ש "כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם הוי"ה". ובא לחלוק על ההדרגה, גבול. וכמ"ש רש"י בשם חז"ל (שם ה) וז"ל, "ומדרשו 'בקר', א"ל משה, גבולות חלק הקב"ה בעולמו, יכולים אתם להפוך בוקר לערב, כן תוכלו לבטל את זו", עכ"ל. והנה השביל שדרכו יצא קרח מן עולם ההדרגה, ונכנס לעולם של שוויון, הוא, "שמואל ששקול כנגד משה ואהרן". ומנקודה זו שהיתה פתח לו לעולם של שוויון, נכנס לעולם זה. אלא שעתה שעבר הפתח, נכנס כולו לעולם של שוויון. ואלו כל טענותיו, "טלית שכולה תכלת, בית מלא ספרים", וכו'.

והנה בכדי להבין את עומק חטא קורח, נקדים ונבאר את ענין עיגולים ויושר.

כתב הרמח"ל (שערי רמח"ל פחו"ד סי' כח עמ' קסו) וז"ל, "והנה עיקר ההנהגה היא ע"י היושר, ששם מתפרשות המדרגות, והעיגולים נמשכים אחריו, כי הם חיצוניות אליו. וע"כ פרטיות הדרושים יסובבו על היושר, ולא על העיגולים, כי שם עיקר ההנהגה והעבודה", עכ"ל.

וביאור הדברים: יושר מצד הבחירה, עיגולים מצד הידיעה. והנה לפי מבט של נברא, העיקר הוא הבחירה. ולכך מוגדר "והעיגולים נמשכים אחריו", אחרי היושר, כלומר הידיעה נמשכת אחר הבחירה, ולא הבחירה אחר הידיעה. אולם מצד מבט עליון יותר, הידיעה מכרחת הבחירה, ואזי הגדרת הדברים שהעיקר הוא העיגולים, והיושר, הבחירה, נמשך אחר העיגולים, הידיעה.

ועתה הבן, כי הנה הבריאה בנויה בצורה של יש ואין, יושר ועיגולים. אולם דע, שהאין אינו התכלית (והיש בודאי אינו תכלית, ואכמ"ל), אלא הוא אמצעי לשלול את היש. וכאשר נשלל היש של הנברא, נגלה היש האמיתי, הא"ס. נמצא, האין אינו אלא לשלול, ולא לבנות עולם של אין. ובהגדרת יושר ועיגולים, כל ענין העיגולים לשלול היושר, אולם עולם העיגולים אינו תכלית לעצמו. והתבונן בדברים כי עמוקים הם.

מעתה הבן, כי קרח רצה לבנות עולם של עיגולים, ולנהוג כך למעשה, וזה אינו. כי כח העיגול רק לשלול את היושר, ומעתה אין עבודה כלל, ויש גילוי של היש האמיתי, ש"אין עוד מלבדו" כפשוטו. ועתה שמור יסוד זה מאוד, כי זה כל הבריאה, הוא ביטול הנבראים. אולם כח הביטול גופא, אינו תכלית, אלא היכי תימצי של שלילה. וכאשר הופך כח הביטול ליש עצמי, הרי זה השבירה הגדולה ביותר, שעצם האין הפך ליש. וזה סוד עומק

ב' בחינות בנפשו. בחינה אחת שהוא דבוק בקב"ה ישר. ובחינה ב' שדבוק בקב"ה ע"י משה שבכל דור ודור.

וחטא קרח שאמר "כי כל העדה כולם ובתוכם ה" וגו', קלקל בכך שדבק רק במדרגה של "כולכם שווים", ולא דבק גם במדרגת ההדרגה. וזה בלא זה אי אפשר. וכן הדבק רק דרך ההדרגה, נחסר את עיקר הדבקות הפשוטה בקב"ה.

ובפנימיות, בכל דבר יש בחינה זו, הדרגה ושויון. כגון באמונה. יש אמונה בקבלת אבות מאב לבן, וזה בחינת הדרגה. ויש אמונה עצמית, בחינת "מעצמו". וכן בענין הדורות, יש בחינת הדרגה, והוא בחינת ירידת הדורות. ויש בחינת שוויון, ומצד זה כל הדורות קרובים בשווה לקב"ה. וענין זה הוא סוד גדול מאוד למבין, שלעולם מצד הפנימיות יש שוויון, ומצד החיצוניות הדרגה. כי כן הוא סוד הבריאה. מצד אחד "מלא כל הארץ כבודו", "קב"ה לא אשתני בכל אתר". ומצד שני יש הדרגה של אלוקות. (קול

דממה דקה)

סוד המחלוקת (א) ועוד בענין טעותו של קרח (ג)

הנה יש בעולם מחלוקת, פרוד. ואף האחדות שיש בעולם, הוא אחדות של נפרדים, וד"ל. שורש הדברים: כל הבריאה בנויה בצורה של הדרגה, וצורת ההדרגה ע"י התפרטות. מה שבשורש אחד, נעשה שנים, ואח"כ ארבע וכו'. ונקודת ההתפרטות, החלוקה, הוא גופא ההדרגה (וזהו גופא נקרא השתלשלות. כי מדרגת כל דבר, היא לפי גילוי האחדות שבו. וככל שמתרחק מן האחדות, כן יורד ממדרגתו. נמצא, שההשתלשלות היא התפרטות, העדר גילוי האחדות, והבן).

והנה לכל אור יש כלי. והאור הוא ההדרגה בנפשות, והכלי הוא המחלוקת, שיוצרת כלים חלוקים. ואילו הכלים יהיו באחדות, גמורה ממש הרי נתבטל הכלי שמקבל את החלוקה, את ההדרגה. וכאשר הכלי מתבטל, האור חוזר לשורשו. ויעלם ההדרגה, ויתגלה רק אור השוויון, והבן. נמצא שהמחלוקת סוד קיום העולם. והנה יש מחלוקת לש"ש ויש מחלוקת שאינה לש"ש. מחלוקת לש"ש יש בה נקודת אחדות, כי אף שבחיצוניות יש חלוקה, מחלוקת, מ"מ יש נקודה פנימית שמאחדת שבה הם שווים. נמצא שזה אינו חלוקה החלטית, ומתנוצץ בה סוד האחדות. אולם מחלוקת שלא לש"ש, הרי היא חלוקה החלטית יותר. נמצא שמחלוקת שלא לש"ש, נותנת קיום החלטי יותר להדרגה ממחלוקת לש"ש. והבן מעתה, שקיום העולמות, קיום ההדרגה, נבנה ע"י מחלוקת שלא לש"ש דייקא. והוא סוד האור שנמצא בכל עבירה אלא שנפל לרע, ואכמ"ל.

והנה קרח רצה לגלות את נקודת האחדות הפשוטה, "כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם הוי"ה", גילוי השוויון. וזה ביטול הנבראים, ביטול העולמות, ביטול ההדרגה. ובאמת נפעל להיפך, מחלוקת שלא לש"ש, שזה גופא מקיים את ההדרגה

כנ"ל. (קול דממה דקה)

המחלוקת, כי כל מחלוקת נובע מן ה'יש', כי ב'אין', אין מחלוקת. והמחלוקת הקשה ביותר, היא כאשר עצם ה'אין' הפך ל'יש'. (קול דממה דקה)

כי לא מליבי

כך, כאשר האדם עושה מעבר לגבולותיו שלו, זה נקרא "מליבי", שהוא עושה את הדבר 'מלבו'. (דע את מידותיך 097 אש להבה - תיקון הלב והאשה)

כהגדרה כללית, היצה"ר נמצא בלבו של האדם, בחלל השמאלי בלב, ומצד כך האדם יכול לעשות 'מלבו' דבר שהוא כנגד ציווי הבורא. עומק הדבר, כמו שהוזכר עד השתא, כיון שהלב אינו מראשית היצירה, אלא היא בבחינת תוספת על האדם - מצד

ותפתח האדמה את פיה

אצל קרח ועדתו נאמר שהאדמה פותחת את פיה ובלע אותו. מה שורש הדבר שהאדמה פותחת את פיה ובלועו, הרי האדמה לא פתח את פיה לרעה אלא בפעם הזו?

הפתיחה הזו שהיה לרעה, זה היה מאותו מקום שהקרח נפתח. ומה נעשה כאשר הקרח נפתח? אז האדם נבלע, כי נתגלה המים מקבלים אותו.

השלג נעשה ארץ, אבל כאשר השלג נעשה ארץ, הארץ לא יכול לפתוח את פיה. כאשר האדם עומד על הארץ, הוא עומד על גביה. אבל במים מה קורה כאשר האדם נכנס לתוך המים? הוא נבלע בתוכם. אומרים חז"ל שהמים בולעים מים. כאשר הוא עומד על גבי מים מה קורה? הוא נבלע בתוכו.

עומק פתיחת האדמה בעדת קרח ובליעתם התגלה גילוי שורש העפר כאשר העפר חוזר להיות מים. לכן מי שנמצא שמה, נבלע. זה הכח של חזרת עפר לשורשו במים, ואצל עדת קרח, הכח הזה התגלה בצד הקלוקל. ומצד כך הם נבלעו בתוך אדמה, מכח גילוי שורש העפר שחזר העפר לשורשו במים.

עומק פגם של קרח היה פגם באבחנה עליונה של קרחה, שזה מדרגת שערות. ועל שם כך קרח היה בא בטרוניא על משה, על שמה קירח את הלויים, כמו שאומרת הגמרא בפרק חלק. קרח בעומק היה בא להתנגד על מדרגת קרחה העליונה.

ולכן התגלה בקרח מדרגת הקרח התחתון שהוא קרח פשוט, מים שקפאו. ומה קורה כאשר הקרח הזה נפתח? הקרח חוזר להיות מים. בקרח התחתון, חזר העפר לשורשו במים, וזה היה שורש פתיחת האדמה אצל קרח. כי בעומק, אשר נפגמת האבחנה של הקרח העליונה, שבא מארץ שנעשה משלג - אז מתגלה אצלו הקרח התחתון, ששם המים בולעים ולא נותנים קיום.

לעומת קרח, יש את רבי עקיבא, שנקרא קירח, כי התגלה אצלו מדרגת קרח, באבחנה של עקב (עקיבא מלשון עקב). מדרגת קירח מתגלה למטה ברגליים, בעקב, וזה גם מתגלה ברבי עקיבא ששורשו במדרגת עקב. כאן מתגלה מדרגת 'קרח' דקדושה ברבי עקיבא.

רבי עקיבא הוא היפוך הגמור לקרח שנבלע באדמה. קרח היה חסר לו מדרגת עקב של עפר, אלא הוא נבלע במים. אבל אצל ר"ע התגלה שהיה לו מדרגת עקב דקדושה (שהשורש לכך היה ביעקב, שהיה עקב י', ואמנם רבי עקיבא היה עקב א', זה החילוק הדק בין

יעקב לרבי עקיבא, אמנם שניהם היה להם מדרגת עקב דקדושה), התגלה אצל רבי עקיבא שלא רק למעלה בגוף יש מדרגת קירח דקדושה, במקום השערות - אלא מתגלה שגם למטה בגוף, במקום העקב, גם שם מתגלה מדרגת קירח דקדושה.

אם התגלה אצל רבי עקיבא מדרגת הקרחה דקדושה, שעל ידי כן היה יכול לדרוש תילי תילים של הלכות על כל תג ותג ועל כל קוצו של י', אז מתגלה אצלו גם למטה קרח דתיקון. מצד כך, רבי עקיבא נקרא קירח, וגם נקרא עקיבא מלשון עקב א' - לא רק כי מתגלה אצלו מדרגת קרח עליונה, שמכוחו היה דורש תילי תילים של הלכות על כל תג ועל כל קוצו של י', אלא גם התגלה אצלו קרח התחתון דתיקון.

לכן הוא נקרא רבי עקיבא מצד שתי פנים. מחד, הוא נקרא עקיבא, מלשון עקב א' - כי הוא מגלה מדרגת קרח העליונה, מדרגת קירח שלמעלה מן השערות, שמכוחו הוא יכול לדרוש תילי תילים של הלכות על כל התורה. אבל הוא גם נקרא עקיבא מלשון עקב, כי הוא מגלה הקרח גם למטה, בעקב.

זה בעצם התיקון לקרח שהיה נבלע באדמה.

ההיפוך הגמור של קרח - זה היה רבי עקיבא. קרח היה בר פלוגתא על משה, והתנגד על משה ואהרן. לעומת כך, על רבי עקיבא אומרים חז"ל כידוע שכאשר הקב"ה הראה למשה את תורתו של רבי עקיבא, אמר משה להקב"ה: 'תן תורה על ידו'. ומהי תורתו של רבי עקיבא? שהוא דורש תילי תילים. דלא כקרח שהתנגד לתורת משה, רבי עקיבא לא רק שלא התנגד לתורת משה, אלא משה כביכול רוצה לתת לרבי עקיבא את חלקו: 'תן תורה על ידו'.

רבי עקיבא תיקן את מדרגת קרח שנפלה, הוא תיקן הן את מדרגת קרח שנתקלקל כביכול לעילא (בקרח העליונה) על ידי קרח וגם מתקלקל על ידי קרח מדרגת הקרח למטה. ולכן רבי עקיבא, היפוך קרח, הוא התיקון לקרח. (דע את מידותיך 055 כח הקרח שבמים)

ותבלע אותם (א)

מחלוקת קרח ועדתו, זה תפיסה שבכל דבר שהוא נוגע בו הוא מחלק אותו. כמובן שבשורש זה התגלה באופן של מחלוקת קרח על משה רבינו, אבל יש תפיסת קרח בקומת הנפש שהוא כח לחלק דברים.

הענף המתפשט מזה הוא - שנאה, מלשון שנים. אבל ה'שנים' הזה היא רק תוצאה כאשר מחלקים את 'אחד' לשנים. אבל שורש הכח הזה, עצם הכח לחלק, לכרות, להבדיל - זה נקרא המידה השורשית שנקרא קפדנות. (דע את מידותיך 091 אש - הקפדה)

ותבלע אותם (ב)

והיה להם קיום, מאיפה נתבצר להם מקום? בנקודת האמצע של ראשית בריאתו של אור של גהנים. שם נתבצר להם המקום. **הגמרא** אומרת, מי שנותן עינו במה שאינו שלו, גם מה שלו אינו. והגמרא הביא ראייה מהנחש שנתן עינו בחוה, ונתקלה ב"על גחוןך תלך". והגמרא אומרת שזה נאמר בנחש, בקין, בקרח, בדואג ואחיתופל, ובגיחזי. כבר דיברנו על היחס בין גיחזי לגחון. ונאמר בליעה באדמה אצל קין, ונאמר אצל קרח שנבלעה באדמה, מדין "ארורה האדמה", שפתחה את פיה. אבל בני קרח שניצולו, הם ניצולו מדין נקודת האמצע שבלע אותם. ונקודת האמצע הזו שבולעת אותם היא זו שחוזרת ומחברת את הכל.

בגהלים, הנקודת האמצע שבהם בולעת את הדבר ואז היא בולעת את הכל, והיא מאחדת את הכל. זה הגילוי של חג דקדושה, ואחד מלשונות של חג הוא לשון מחול, ונאמר 'עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים וכל אחד מחוי באצבע ואומר זה ה' קוינו לו', עומק הדבר, השחור בנקודת האמצע תבלע את כולם, וכאן מקום אחדות של כל הבריאה כולה. "לכן אתה א-ל-מסתתר", מצד הנקודת האמצע של שחרירות דאש, נעשה חיבור לכולם. (דע את מידותיך 096 אש - גחלת)

ובני קרח לא מתו

נתבצר להם בגהנים' - זה לא רק שהיה כאן נס שלא מתו, אלא, זה נתן שיעור על הנפילה של עדת קרח כאשר הם נבלעו. **כאן** מתגלה שהתיקון לנפילת מדרגת הקרח הוא אצל מי שהאיר לו מדרגת הקרח העליון - ומכח כך נתבצר להם מקום. השיעור שהיה חל על הנפילה שלהם - זה היה מהמקום העליון של התגלות הקרח העליון דתיקון, שמתגלה בקרח התחתון. ולכן בבני קרח, התגלה אצלם מדרגת קרח העליון במדת מה. ומצד כך היה להם מציאות שאין קלקול.

הגמרא בכתובות אומרת גבי הצער לבתולה בפעם ראשונה של ביאה, שזה 'כמיא חמימא על רישא דקרחא'. שם קירח הוא מלשון מי ש'קר' לו. ביחס לגהנים של אש, אז לבני קרח, הקרירות שבקרח הוא סוג של תענוג להם. זה העומק שלבני קרח נתבצר להם מקום בגהנים.

הקפדה יוצרת תפיסה של חציצה, הבדלה, חלוקה, כריתה. ההקפדה יוצרת כריתה של הדבר, ההקפדה חותכת את הדבר. **הגמרא** אומרת שיש שלשה פתחים לגהנים, ופתח אחד נמצא במדבר, והשר הממונה על הפתח הזה נקרא קיפוד, ושם נבלעו קרח ועדתו, וכמו שמפורש בקרא שקרח ועדתו נבלעו בפתח שבמדבר. קרח כל מציאותו היה מחלוקת, חלוקה, הוא בא לחתוך ולחלק דברים. ברור שאין ענינו של קרח רק לחתך בפועל בלבד, אלא 'איזהו מחלוקת שאינו לשם שמים' - זה

אומרת הגמרא (פסחים נד). חללו של גהנים נברא קודם העולם, ואור של גהנים נברא ביום שני דמעשה בראשית, ששם היה חלוקת מים עליונים ומים תחתונים, וביניהם היה אמצע, רקיע, אותיות קרע - זה שורש בריאת גהנים. וא"כ בעומק מאיפה נברא גהנים? מהרקיע, מנקודת האמצע.

זה שורש לאמצע דקלקול, עיגול דקלקול, שהתגלה בחטא העגל.

שורש העיגול דקדושה מתגלה בבני קרח, שנבלעו באדמה, ומקום נתבצר להם על גבי גהנים. וצריך להבין את הדבר: הם נבלעו בקרקע, וא"כ מאיפה המקום שנתבצר להם? מונח כאן הגדרה עמוקה.

הם נבלעו ביסוד העפר, "ותפתח האדמה את פיה", העפר בלע אותם. הם ירדו חיים שאולה. אותו אדמה שבלע את דמו של הבל, אותו אדמה חזר ובלע את קרחו וכל בניו ורכושו. אבל מה השורש של 'מקום נתבצר לבני קרח בגהנים'? כי הבליעה של בני קרח לא היה מדין יסוד העפר, אלא הם נבלעו מיסוד האש, מנקודת האמצע של האש. הבני קרח שנתקיימו, השורש לזה בהבדלת הרקיע ביום שני למים עליונים ומים תחתונים, ושם נבראה גהנים, בנקודת אמצע. ברור שכאשר נתבצר להם מקום

"ובני קרח לא מתו". ואומרים חז"ל: 'מקום נתבצר להם בגהנים'. **נחלקו** בגמרא בפרק חלק אם עתידים בני קרח לעלות מן האדמה בתחיית המתים. בעומק, הכח להם לעלות לעת"ל הוא מכח תיקון הקרח דקדושה העליונה ואז יתוקן הבליעה של הקרח התחתון. המחלוקת בגמרא אם הם יעלו לעת"ל תלוי מאיפה יהיה התיקון שלהם. כל זמן שהקרח העליון לא מתגלה, ברור שהקרח התחתון הוא לאו בר עלייה, כי הפך להיות נפילה דקלקול. כאשר מתגלה הקרח העליון בבחינת ר"ע, עקב א', זה מחזיר גם את אלה שנפלו בעדת קרח.

זה הצד התיקון לעדת קרח, מאיפה שיש להם עלייה לאחר שהם נפלו. אבל גם יש להם תיקון מצד שמעיקרא לא היה להם נפילה גמורה. גהנים נקרא "יורדי בור" - כי זה מקום שבני אדם "יורדים" לשם, גהנים הוא מקום של ירידה. בבני קרח שלא מתו, 'מקום

מציאות החיים בדורנו, מכריחה כל מי שרוצה להישאר בן תורה כצורתו, ליצור מציאות כזו שיהיה לו מקום של חיים עצמיים לעצמו - כך הקב"ה סובב בהשגחתו. ההתבדלות הזו היא כמובן מהשבעים אומות, מאלו שאינם יראי שמים, אבל בעצם זה הרבה יותר עמוק מכך.

ישנה תנועה פנימית, שזורמת ומוליכה את הכל לשאול תחתית. רובם כבר שם, אבל התנועה היא כל הזמן לשם. "ירדו שאול" - זו כל תנועת הבריאה, כך היא מתגלה. ואם האדם לא מעמיד את עצמו כמציאות לעצמו - הוא מתנועע עם כולם. כמובן, יש מי שמתנועע מהר ויש מי שמתנועע לאט, אבל זו אותה תנועה, ובהכרח שהוא יכלל ח"ו באותה תפיסה של אותה תנועה.

בשעה שהאדם מבדיל את עצמו מן העולם, בעצם הוא יוצר לעצמו מדור לעצמו, מעין מה שנאמר אצל בני קרח (במדבר רבה יח, כ): "מקום נתבצר להם" - בגיהנם עצמו. וכשהאדם מעמיד את עצמו באותו מקום, התפיסה הפנימית היא שהוא לא נע אחרי מה שנמצא סביבותיו, אלא יש לו תנועה עצמית של חיים.

לרוב בני האדם זה קשה מאוד, מחמת שהאדם מטבעו לא רק שדעתו מעורבת עם הבריות, אלא במחשבתו דיבורו ומעשיו ובכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו, הוא מתנועע אחרי אלו הנמצאים סביבותיו. ובמעמקי נפשו של אדם, כשהוא בא לבדוק אם דבר טוב או רע, הוא מביט לראות מה עושים אלו שנמצאים סביבותיו, ואם רואה שנהגו להיתר, הוא אומר: 'נו, כבר התירו פרושים את הדבר'... וממשיך הלאה.

ואמנם, זה היה נכון עד הדור האחרון, אבל בדור האחרון גם זה לא נכון, בדור האחרון חייב שיהיה לאדם עולם לעצמו. דברים אלו הם בגדר פיקוח נפש גמור. זו ההצלה היחידה שעל ידה האדם יכול להתקיים כאן בעולם: ליצור מציאות של מדור לעצמו, חיים לעצמו. (בין המצרים 028 חורבן הדור וחיי פנימיות, תשע"ז)

... כאשר בני קרח לא מתו, זה מגלה איך שהקרח העליון נתן להם מקום שיתבצר. מה ההגדרה של מקום נתבצר להם בגהנים? **כל** מקום עומד על עפר. יש עפר בהאי עלמא ויש עפר בעולם הרוחני שהוא עפר רוחני, אבל כל מקום עומד על עפר. בהבנה פשוטה, לא היה להם צורך בעצם ל'התבצר' להם מקום בגהנים, אלא לכאורה היה סג' להם להיות במקום אחר כדי שלא ימותו. אבל ברור שברגע שנבלעו עדת קרח באדמה, אז בכל מקום שהם יעמדו הם יבלעו, מעין מה שנאמר אצל קריעת ים סוף שכל מימות שבעולם נבקעו. עצם כך שנפתחה האדמה והם נבלעו, ההגדרה הוא שבכל מקום שהם יעמדו הם יבלעו. זה יסוד ברור לכל מי שמבין מעט חכמה.

מצד כך, בני קרח היו צריכים להתבצר במקום שאיננו מקום **בעומק**, התגלה להם מדרגה יותר עליונה, התגלה להם מקום שאיננו בסדר בריאתו של העולם, והם זכו לאותו גילוי של מקום שאיננו מקום. הם נדבקו בקרח העליון - זה המקום שלהם.

איזה מקום נתבצר להם? כל מקום בא מקרח שבא ממים, משלג שנעשה ארץ - מכח מים שנהפכים למקום. והקרח מחזיר את המקום למים. ומצד כך, כל מקום בעולם אינו יכול לקבל אותו. כי שם התגלה שעצם יסוד העפר חזר למים ולכן אין שום מקום שיכול לקבל אותו.

כאן התגלה ש'מקום' התבצר להם לבני קרח. איזה 'מקום' התבצר להם? הקרח העליון, רקיע שמעל ראשי החיות כעין הקרח הנורא - זה ה'מקום' העליון שנתבצר לבני קרח.

...בתחילה ביום ראשון דמעה בראשית, המים מילאו את כל העולם. ביום שני נעשה רקיע בתוך המים להבדיל בין מים למים. כאשר נאמר במעשה מרכבה שהראה ליחזקאל "רקיע מעל ראשי החיות כעין הקרח הנורא" - באיזה רקיע מדובר? על אותו רקיע שנאמר בו "יהי רקיע, ויהי מבדיל בין מים למים" - בין מים עליונים בין מים תחתונים. הרקיע הזה הוא 'כעין הקרח הנורא'. **המים** התחתונים התגלה ביום שלישי: "יקוו המים למקום אחד ותראה היבשה". מקומם של המים התחתונים הם יבשה, עפר. נמצא, שהמים תחתונים עומדים על העפר. ועל מה המים עליונים עומדים? על הרקיע. הרי הרקיע מבדלת בין מים עליונים למים תחתונים, נמצא שהרקיע הוא הקרקע למים עליונים.

לבני קרח, 'מקום נתבצר להם בגהנים' - איזה מקום נתבצר להם? הרקיע 'כעין הקרח הנורא' - זה גופא מה שהפך להיות הקרקע שלהם.

איפה הרקיע מתגלה כקרקע? כלפי המים העליונים, הרקיע הוא קרקע, עפר רוחני. וכלפי המים התחתונים, הרקיע הוא מעל ראשי החיות.

כל מי שמגיע לאותו רקיע, שהוא כעין הקרח הנורא, הוא זוכה לעלות ממה שנמצא מעל ראשו (מדרגת השערות) לקרקע של המים העליונים (מדרגת גולגולת). ואז איזה מים מתגלה אצלו? המים העליונים. (דע את מידותיך 055 כח הקרח שבמים)

מחלוקת

פירשו באיזה אופן ומהו גדר הגבול שבו הם דיברו, ולכן החכמה נעלמת כמעט מעיני כל הנבראים כולם. החכמים האמיתיים מכירים היכן גבולה של כל מימרא, ואזי הכל יבוא על מקומו בשלום, בלא סתירה, ובלא מחלוקת. זהו סוד כל תפיסת פנימיות החכמה.

(דרך ה' עם פירוש בלבבי משכן אבנה, הקדמה, עמ' י"ג)

מחלוקת - כאשר האדם לומד את התורה הק' ומוצא בה סתירה, הוא קורא לזה 'מחלוקת', או מחלוקת הפוסקים בהלכה, או מחלוקת המקובלים בפנימיות התורה, וכדו'. אך בעומק, מחלוקת היא מלשון 'חלוקה', שכל אחד דיבר ב'גדרו'. ומצד כך, אם האדם לא יודע היכן הוא שורש נשמתו של מחבר הספר, שמשורש זה הוא דיבר, הוא מגשש באפלה בכל תורתו. ואם יבוא להשוות זאת לספרים אחרים, בהכרח שימצא סתירות, כי הם דיברו בעולם שונה. ולכן כל שורש המחלוקת וההעלם בתורה הק', נובעת מכך שהאדם אינו מעמיד כל דבר על מקומו ושורשו (בלבבי משכן אבנה, חלק ח', פרק ח', אות ח' ואילך). וזהו סוד המחלוקת בכל הדורות כולם, שנשמה תחתונה הביטה בביאור או הנהגה של נשמה עליונה, ומכיון שאינה בערך השגתה, פירשה שלא כפי אמיתת הדבר [והוא מעין מחלוקת יוסף ואחיו]. וכן להיפך, שנשמה עליונה מפרשת ביאור או הנהגה של נשמה תחתונה באופן שאינו ממש כן כפי ערך הנשמה התחתונה (בלבבי משכן אבנה, חלק ט', הקדמה).

מחלוקת - בכל מחלוקת בחז"ל, האדם צריך לחפש את נקודת האחדות והקשר בין החולקים, ולא לתפוס את המחלוקת כמחלוקת גמורה. ומכך כך לאחד את כל הדעות, ולהעמיד כל דעה במקומה. מי שאינו עושה כן, ומסתכל על המחלוקת במבט של שבירה ופירוד, במקום לתקן את העולם ע"י לימודו, הרי שהוא מחריבו. וזהו עומק דברי חז"ל שתלמידי חכמים נקראים בונים ומרבים שלום בעולם, כי עסק התורה הוא 'בנין', ובנין עניינו לאחד את הלבנים למקשה אחת. בנין שכל הלבנים אינם מאוחדים זה בזה, בודאי יפול, ואין עליו שם בנין. (בלבבי משכן אבנה, מועדי השנה, חלק א', עמ' רע"ג)

מחלוקת - המחלוקת שהייתה על משה רבינו ע"ה בכל הדורות, הן משה שהיה בדור הראשון, והן משה שבכל דור ודור, נובעת מכך שעצם מציאותו של משה, ששורשו 'דעת', וכנודע, יש דעת של הבדלה והכרעה וחיבור, ולכך מתעוררת 'הבדלה' ו'הכרעה' ו'חיבור' מיהו הצדיק [על אף שבדעת אנוש אי אפשר לברר זאת], כי כשם ששורשו 'דעת', כך גם בני אדם משיגים אותו ע"י ה'דעת', וממילא מתעוררת גם 'מחלוקת'. והתיקון לכך הוא, שהאדם לא יברר את אמונתו בצדיק ע"י הדעת, אלא יאמין שהקב"ה יתן לו אמונה שלימה במי להאמין. ולכן על משיח [כאשר יאיר אורו כראוי] לא תהיה מחלוקת, כי האחיזה בו תהיה ע"י אור האמונה, שהוא אור שלם. עלה מן ה'דעת' שמעוררת הבדלה, למעלה מן ה'מחלוקת'. (בלבבי משכן אבנה, חלק ט', פרק י"א)

מחלוקת - החילוק בין חכמה אנושית לחכמה אלוקית, שחכמה אנושית היא בבחינת חילוק גמור - מחלוקת, אולם חכמה אלוקית היא אחדות גמורה, בבחינת "אלו ואלו דברים אלוקים חיים", אין פירוד ח"ו באלוקות, אלא שכל אחד אחד מגלה פן אחד של האחדות.

מחלוקת - שורש המחלוקת וחילוקי הדעות בין בני האדם, נובע מכך ששורש נשמתו של כל אחד שונה מחבירו, ושורש נשמתו של האדם קובע את הלך החשיבה שלו. ולכן, בהכרח שתהיה מחלוקת בין בני האדם, כי שורש נשמתם שונה. ומכך נבין, שהמושג 'מחלוקת' הוא ענין יסודי בכל צורת הבריאה, שכך עלה ברצונו ית' לברוא את העולם (מטעם הכמוס עמדו), שכל אחד יהיה שונה מחבירו, ולא שווה לחבירו. והפועל יוצא מכך, שכל אחד יעבוד את הקב"ה באופן שונה מחבירו, וכן ילמד את התורה הק' באופן שונה מחבירו, באופן השייך לשורש נשמתו. וזהו הביאור של דברי חז"ל "אלו ואלו דברי אלוקים חיים", כי כל אחד מצדדי המחלוקת חושב לפי שורש נשמתו, וכיוון שזו נשמתו, כך רצונו ית' שאדם זה יחשוב, ונמצא ששני הצדדים שחולקים הם 'אמת', כי אמת עניינו מה שהקב"ה רוצה וחלק. (בלבבי משכן אבנה, חלק ה', פרקי עבודה ומחשבה, מאמר ל"ט)

מחלוקת - אחת הסיבות שהקב"ה יצר את עולמו באופן של מחלוקת, שבו כל אחד מהנבראים רואה ותופס את הבריאה אחרת, ביאר החפץ חיים, שזהו בכדי שיהיו הרבה פנים לעבודה שכלל ישראל עובדים אותו. סיבה נוספת לכך, זהו בכדי שהאדם יתרגל שהסתכלות שלו אינה ההסתכלות המוכרחת, וישנם גם דעות הפוכות אמיתיות מדעתו שלו. וזוהי מחלוקת דקדושה, שעל ידה האדם מכיר בכך שתפיסתו אינה מוכרחת, ויש מקום לדעות נורספות. ותכלית הדבר הוא, לא בכדי להביא את האדם לספק או שברון ח"ו, כי ספק הוא קליפה [בגיימט' עמלק], אלא בכדי להביאו להבנה האמיתית שגם הסתכלותו וגם הסתכלות חבירו אינם העומק הפנימי של החיים, אלא הבריאה של הקב"ה עמוקה יותר ממה שהנברא יכול תפוס, כי זהו פועל ידיו ית', וכשם שהוא ית' אינו נתפס, כך גם עומק מחשבתו לברוא את הבריאה אינו נתפס. (בלבבי משכן אבנה, חלק ו', פרק ד')

מחלוקת - עוד סיבה לכך שהקב"ה ברא את העולם בצורה של מחלוקת בהבנת התורה הק', זהו בכדי שהאדם יגיע לתפיסה פנימית, שהאמונה לא מתחילה היכן שמסתיים החוש, הן חמשת החושים והן החוש השכלי, אלא האמונה מקפת את הכל, ואף החושים בפנימיותם הם אמונה. כלומר, שהסיבה שהאדם מאמין לחושי ולשכלו, זהו לא מחמת שהם דבר עצמי שמכריח את המציאות, אלא מחמת שהוא ית' שברא את החוש ומחייהו ומפעילו, ו'פעולתו אמת', ולכן הוא מאמין לחושי ושכלו. ולכן הקב"ה יצר את העולם בצורה של מחלוקת, בכדי שהאדם יבין שאין לו אמונה בשכלו מצד עצמו, שהרי חבירו חושב ממש להיפך, ומנין ששכלו ישר, שמה שכלו של חברו ישר. ומכך ישכיל האדם שהשכל מצד עצמו אין בו אמונה, אלא רק מצד ששכלו ונפשו מקושרים לקב"ה, ואזי שכלו הוא בבחינת של "והחכמה מאין תמצא", שחכמתו היא מכך ה'אין' שבו שורה הקב"ה. (בלבבי משכן אבנה, חלק ז', מאמר 'אמונה - גדר השימוש עמה')

מחלוקת - גדר המחלוקת נובע, מאי הכרת הגבול של הדבר. וכיוון שאנו נמצאים בעולם הזה שדומה ללילה כדברי חז"ל (ב"מ פג ע"ב), לכן התורה נשתלשה לכאן בלשון של 'חושך', בלשון שחלקם הגדול של דברי חז"ל הם סתומים ונאמרו בלשון כללית, ולא

(מסילת ישרים עם פירוש בלבבי משכן אבנה, חלק ג', עמ' שכ"ד)

מחלוקת - בדבקות בקב"ה ע"י לבושים, ישנם הגדרות רבות בדברי רבותינו מהי הדבקות, כי כל אחד דיבר כפי שורש נשמתו שמלביש את האור א"ס, ולכן נחלקו מחלוקות רבות מהי הדבקות. אך בדבקות בקב"ה ללא לבושים, שזהו האור דלעתיד לבוא, אין מחלוקת, וישנה רק הבחנה אחת מהי הדבקות - הכרת היות הנפש שיש מצוי אחד. (פתחי שערים עם פירוש בלבבי משכן אבנה, חלק ג', עמ' ל')

וזהו התיקון של חטא עץ ה'דעת', שהוא השכלה אנושית. (בלבבי משכן אבנה, קול דממה דקה [הובא בספר המועדים – בלבבי משכן אבנה, עמ' תכ"א])

מחלוקת - המחלוקת השורשית בבריאה, זוהי המחלוקת של 'תמימות' כנגד 'עיון', וזהו מחלוקת בית שמאי [מחדדי טפי - עיון] ובית הלל [הלל - ענוותן, תמימות], ושורשה במחלוקת בית יהודה [תמימות] ובית יוסף [שכל את ידיו - לשון שכל, עיון], וההכרעה במחלוקת זו היא נטייה דקה לצד התמימות (עייני שם).

מחלוקת קרח ועדתו

שבציצית, שבלבן אין אחיזה - התפיסה שלמעלה מהגבול. ורצונו ית' בשניהם, "וראיתם אותו וזכרתם", שהציצית תזכיר לאדם גם את התכלת - תכלית, וגם את הלבן - הדבקות בא"ס ללא תכלית. (בלבבי משכן אבנה, מועדי השנה, חלק א', עמ' רמ"ז)

מחלוקת קרח ועדתו - יש את פנימיות הנפש, שזו הנשמה, ויש את חיצוניות הנפש, שאלו הם שאר רובדי הנפש. כאשר נקודה יוצאת מהנשמה, היא יוצאת בטהרה, אך כאשר היא יורדת לשאר רובדי ולבושי הנפש, אם הלבושים זכים, הנקודה נשמרת כצורתה, אך אם אינם זכים כל צרכם, אזי הנקודה מתראה בכל לבוש לפי רצון ומהות הלבוש. וזהו הביאור שמצינו במחלוקתו של קרח על משה כמה סיבות למחלוקת, כמובא ברש"י (טז, א), שנתקנא על כך שמשה מינה ע"פ הדיבור את אליצפן לנשיאות על בני קהת, ועל כך שמשה ברר לאחיו אהרן כהונה. וזהו מחמת שבשורש הנשמה, טענתו של קרח אמיתית, אך כאשר היא השת' לשלה לשאר לבושי נפשו, כל לבוש נתן פירוש משלו, ומכך נוצרו טענות שונות. וז"ש "ויקח קרח", [ותרגומו] ואתפליג, שהיה פילוג בלבושי נפשו. (תורת הרמז – בלבבי משכן אבנה, פרשת קרח)

מחלוקת קרח ועדתו - פיקחותו של קורח, היא זו שהולידה את חטא המחלוקת, וכדברי חז"ל "קורח שפיקח היה מה ראה לשטות זו וכו'". אילו הייתה בו תמימות וישרות וקבלת עול נביא ה' - משה רבינו, לא היה מגיע לחטוא בכך. (בלבבי משכן אבנה, חלק ד', פרק י"א)

מחלוקת קרח ועדתו - בלשון המשנה אמרו 'מחלוקת קרח ועדתו' [שזו מחלוקת שאינה לשם שמים], ולא 'מחלוקת קרח ומשה', וביארו המפרשים, שזהו מחמת שבתוך עדת קרח עצמה הייתה מחלוקת, אך משה רבינו מעולם לא חלק על קרח. ועל אף שחלקם באו עם אותן טענות, אך המניע של כל אחד היה פרטי, שעל ידי כך ישיג לעצמו שררה⁷. משא"כ מחלוקת לשם שמים, זוהי מחלוקת שהמניע את החולקים הוא לגלות את דבר ה'. (מסילת ישרים עם פירוש בלבבי משכן אבנה, חלק ג', פרק כ', עמ' שט"ז)

מחלוקת קרח ועדתו - שורש כל המחלוקות בבריאה, הם ממחלוקתו של קרח ועדתו. וכח המחלוקת בבריאה, מצד התיקון, זהו מכח האור דלעתיד לבוא, שזהו כח של ביטול, שזהו אור של 'כלות', אור של אחדות שמאחד בין הכלי לאור, ע"י ביטול הכלי לאור, ביטול הגוף לנשמה. אך בקלקול, הוא מבטל את חבירו, ומשתמש באור הכלות במקום הלא נכון. וזו הייתה טענתו של קרח, "כל העדה כולם קדושים", שהכל אלוקות, הכל קדוש, גם הגוף, אחדות מוחלטת בין הנשמה לגוף, ע"י ביטול הגוף לאור הנשמה, שזהו האור דלעתיד לבוא של תחיית המתים [משא"כ היום שהגוף חוזר לעפר - "מעפר באת ולעפר תשוב"]. ועם כח הכלות שבקלקול בא קורח לבטל את משה רע"ה,⁸ וכח זה חזר אליו בחזרה, שהארץ פתחה את פיה ובלעתו בנשמה וגוף יחדיו. (שבת קודש – בלבבי משכן אבנה, עמ' רכ"ו ואילך)

מחלוקת קרח ועדתו - מצד אחד טען קורח "כל העדה כולם קדושים", ומצד שני רצה להיות נשיא. ויישוב הסתירה, שמצד ה'אין' שבו טען שאין צריך לראש, אך מצד היש שבו רצה להיות נשיא. וכל זה מצד שהיש והאין שבו אינם מאוחדים כדי הצורך, ולכך יש מהלך נפרד לאין שבו ומהלך נפרד ליש שבו, אולם מצד התיקון, האין והיש כלולים זה בזה, וזהו התיקון הגמור (תורת הרמז - בלבבי משכן אבנה, פרשת קרח, ט"ז). וזהו שורש מחלוקתו של קורח, שמחד נבעה מאור האחדות הגמור, ומאידך לא הביאה לידי אחדות אלא להיפך, ואין לך מחלוקת גדולה מזו, וזהו מחמת שלא היה בהם איחוד כראוי בין הגוף והנשמה [בין היש והאין]² (שבת קודש - בלבבי משכן אבנה, שם).

מחלוקת קרח ועדתו - ישנה התדבקות בקב"ה מצד הגבול, מצד ה'תכלית', שלבריאה יש תכלית [כגון לגלות את מלכותו, להיטיב לנבראיו, לגלות ייחודו, ועוד טעמים], שכל דבר שיש לו התחלה וסוף, יש לו תכלית, מלשון 'תכלת'. ויש התדבקות בקב"ה מצד הבלתי בעל גבול, מצד הא"ס. ועומק טעותו של קורח, ששאל את משה מה הדין בטלית "שכולה תכלת", שהעמיד את הדבקות בקב"ה רק מצד נקודת התכלית³ - תכלת שבציצית, ללא הנקודה של ה'לבן'

⁸ שעבודתו של משה הייתה לאחד נשמה וגוף, כדברי חז"ל (דב"ר יא ד), חציו ולמטה איש, חציו ולמעלה אלוקים (שם). ובא לבטל את כח המאחד של כלל כנסת ישראל בכל הדורות, שזהו משה, שטען שהוא בדאי, ונמצא שכל קבלת כנסת ישראל, בחינת 'הלכה למשה מסיני', הכל בטל. וזה עומק המחלוקת (תורת הרמז - בלבבי משכן אבנה, טז, א).

² ובעומק, כיסוד הבעש"ט, אדם שאין בו את הנקודה שחולקים עליו, אי אפשר לחלוק עליו. ואצל משה רבינו [כפי שגילו רבותינו כפי ערכנו] איחוד הנשמה והגוף [היש והאין] לא היה כראוי מחמת חטאו במי מריבה. לולי חטאו במי מריבה, לא היה לקורח במה להיתפס (שבת קודש - בלבבי משכן אבנה, שם).

³ ותכלית היא בחינת 'סוף', ששם שורש ה'פירודא' [החילוק, המחלוקת] (תורת הרמז - בלבבי משכן אבנה, פרשת קרח, טז, א).

⁷ ולכן אמרו "אל אלקי הרוחות האיש אחד יחטא" וכו', שהיו מחולקים זה מזה ברוחם [שהיה מחלקת בין כל איש ואיש], ואינם אחד (תורת הרמז - בלבבי משכן אבנה, ט"ז כ"ב).

מחלוקת

הפרוד, ואח"כ את האחדות, איך כל השיטות יחדיו משלימים תמונה שלמה, סוד כללות הפכים שיוצר תמונה שלמה.

לימוד התורה באופן פנימי שהינו תיקון למחלוקת

שאלה:

הרב מסביר בשיעורים שהדרך היחידה להינצל בימנו משער הנ' דטומאה זה רק דרך פנימיות התורה, ופנימיות התורה בעומקה זה להתחבר לקב"ה. ובחיצוניות יותר, כך אני מבין, זה ללמוד פנימיות התורה. והשאלה היא: מה הם ספרי קודש שעלינו ללמוד ולשמוע ששייכים לפנימיות התורה?

תשובה:

כל דבר מורכב מחיצוניות ומפנימיות. חיצוניות: ההיפרדות. בקלקול, מחלוקת קרח ועדתו, והנולד מכך. בתיקון מחלוקת הלל ושמאי. אלו ואלו דברי אלקים חיים. ובפרטות, לראות בכל דבר את חלקיו, נחלק לב' דינים, שיטת הגר"ח. נחלק לג' דינים, חלק מתורת בעל הצפנת פענח.

והתפרטות יתירה לראות את מרכיביו וחלקיו של כל דבר. חלוקה לשנים בבחינת קצוות, ימין ושמאל. חלוקה לג'. ימין שמאל ואמצע. והגדרתו, לעשות מאחד שנים, שלש, וכו'. לראות את חלקיו.

פנימיות: חיבור, אחדות. לראות איך כל החלקים שורשם אחד, וכיצד לבסוף חוזרים לאחד. כלל ופרט וכלל. יוצאים מן הכלל, אחד. וחוזרים לכלל, אחד. לעשות משנים אחד, משלש אחד. כמו שמבואר רבות בתורת בעל צפנת פענח (ישנה שמועה בשם החזו"א, שר' חיים עושה מאחד שנים, ובעל צפנת פענח משנים אחד.

וזהו חלק מתורתו. ועוד עושה מאחד שלש כנ"ל, אולם לא מסבירים באופן של שנים, קצוות ואמצע המחברים). וזהו נקרא לימוד פנימיות.

ולפיכך יש חיצוניות ופנימיות בפשט, ברמז, בדרוש ובסוד. וזו היתה כוונתנו ללמוד גם פנימיות התורה.

מכיון שנפשות בנ"א בשורשם חלוקות, ולכך לכל אחד יש את שורשו בתורה. ולכך כל אחד צריך ללמוד את חלקו. ובחלקו ללמוד את החיצוניות ואת הפנימיות, וכנ"ל מהי פנימיות.

כמה חיצוניות וכמה פנימיות, גם בזה משתנה לפי שורשו וחלקו באורייתא. אולם כו"ע צריכים ולו במעט לגעת בפנימיות, כי שם אחדותם עם עצמם, עם כלל ישראל, עם כל הברואים, ובשורש עמו ית"ש.

השלימות אינה לברר רק חלקו באורייתא שגורם למחלוקת, אלא לכלול פרטות חלקו בכלל

שאלה:

יסוד המחלוקת – כניסה לחלקו של רעהו

שאלה:

האם עדיין יש מקום כיום לאותה התנגדות שהייתה לחסידות? **תשובה:**

סוד השלמות הוא כללות הכל, אולם כל אחד בגבולותיו. יסוד המחלוקת - מפני שכל אחד נכנס בחלקו של רעהו. וכאשר איש על מקומו, אזי, יבוא בשלום.

מחלוקת מלשון 'חלוקה' – יסוד להבנת כל המחלוקות שבתורה

שאלה:

בגמרא מובא שתי צדדים, יש יסורים בלא חטא, אין יסורים בלא חטא. מה פשר המחלוקת?

תשובה:

כל "מחלוקת" מלשון "חלוקה", כל אחד דיבר בחלקו, וזהו יסוד גדול להבנת כל המחלוקות שבכל התורה כולה. וכן כאן, למ"ד יש יסורים בלא חטא, היינו שדיבר בשורש ששם היסורים אינם מחמת חטא ועון בני אדם, אלא שורשם ב"חסר" השורשי, ב"צמצום" הראשון, ותולדתו "שורשי הרע", מלכי אדום שמלכו מתו, כנודע מדברי האריז"ל בשער הנקודים, ושער שבירת הכלים. **והמ"ד** שס"ל אין יסורים בלא חטא, דיבר בחלק הענף של היסורים, ששייך לעולם דידן, ובו כל היסורים מתגלים ע"י חטא.

מחלוקת - היינו שתלוי בשורשי הנשמות

שאלה:

מדוע המוות של הרוגי מלכות מכפר ולא תורתם הגדולה שאין כמות? הרי התורה מכפרת על כל החטאים בשורש? (דוגמת צאצאי עלי שלא כופר בשום דבר מלבד התורה).

תשובה:

תלוי בשורשים, יש זיכוך ע"י ריבוי אור, ויש זיכוך ע"י ביטוש הכלי. וכבר נחלקו רבותינו בבעל תורה שפגם האם כל תיקונו ע"י תורה או נצרך סיגופים. ומחלוקת, היינו שתלוי בשורשי הנשמות.

לימוד התורה במדרגת שער הנ' - ראייה בכל דבר את המחלוקת, ואח"כ את האחדות

שאלה:

איזה לימוד תורה מחבר את האדם לשער הנ"ן שבקדושה? **תשובה:**

לימוד התורה באופן של אחדות. לראות בכל מחלוקת את

הלל ביחס לדברי ב"ש, ובזה לכלול ההפכים. ואפילו ההלכה למעשה יש לחפש בכל ענין אופן שראוי לנהוג כמותו למעשה, כגון באופן שיש צירופים אחרים וכדו'. ועי"כ יתגלה בחינת מקל נעם ולא רק מקל חובלים, חברים שחברותתן נעימה, ואז יפתח צוהר חדש בנפשך לתורת הגר"א. כי שלמות הדבר אינו רק לברר את חלקך באורייתא, כחלק הפרטי, שהוא הגורם למחלוקת, אלא שלמות האדם לכלול פרטות חלקו בכלל, והאופן המעשי לכך כנ"ל.

המבט על מחלוקת של ת"ח אמיתיים

שאלה:

כיצד צריך להביט על המחלוקות של תלמידי חכמים אמיתיים? וכיצד יש לנהוג למעשה?

תשובה:

על כל אדם לברר את חלקו שלו, וכל מחלוקת בקדושה נקראת כל מלשון "חלוקה", שכל אחד דבק בחלקו, ובחיצוניות זה נראה מחלוקת כפשוטו.

האם תהיה מחלוקת על המשיח - תלוי בזכות הדור

שאלה:

האם התגלות המשיח ב"ה תהיה בצורה ברורה לכולם, כלומר יהיה שופר מהשמים וכולם יידעו מי זה המשיח, או שהוא יופיע וידבר להם ויגיד להם שהוא המשיח, ואז חלק ילכו עמו וחלק יתנגדו לו?

תשובה:

תלוי בזכות הדור. באור שכולו זכאי יש הסכמה, בכולו חייב יש מחלוקת.

לקחתי את עצמי לעסוק במקצוע מסוים בכדי לברר דברי רבינו השלחן ערוך ביסודיות לאמיתה של תורה. והנה לאחר הרבה יגיעה, בירור אחר בירור, בצירוף תפילה, עלתה דברי השלחן ערוך מאירים ושמחים כנתינתן מסיני.

אך מאידך גיסא יצא שהביאורים שעלו בידי הם דלא כמבואר בביאורי הגר"א. בתחילה מצאתי מרגוע לנפשי במה שקראתי משהו דומה, מעין דמעין וכו', והיא מה שמסופר בספר 'עליות אליהו' (עמ' ק"א) בזה"ל: בעת למדו שיטת מתני' דפ"ג דכלאים ערוגה כו' אמר שהגאונים והרמב"ם ז"ל בהכרח גיעתם בלימוד תלמוד בבלי להורות ממנו הלכה, לא שמו גיעתם לברר וללבן תלמוד ירושלמי הק' והתוספתות, רק רבינו הר"ש יגע מעט בתוספתות ובירושלמי כאשר קבעם בפירשיו על זרעים וטהרות אבל לא על אמיתתן ובורין. אבל הוא יגע בכל כוחותיו וכמה מאות פעמים יגע בסוגית ערוגה משך זמן מה שהיה יכול לגמור חצי ש"ס בבלי, ודחה כל הפירושים הראשונים וביאר שיטה אמיתית ע"כ. ואמרת בלבי אולי גם אני כן מעין דמעין, שהרי עסקתי בבירור זה משרשיה לפרטיה בזמן שהייתי יכול לגמור בערך חצי ש"ס.

אך לא שמת לב עד היכן הדברים מגיעים, עד שהשבוע שלקראת סוף הזמן התחלתי לסכם הבירורים ומצאתי שמדי הרבה השגתי על דברי הביאור הגר"א בכלל הענין. ברצוני לשאול מה פשר המציאות הזאת.

בברכה להאיר עיניהם של ישראל. הדורש אמת.

תשובה:

בחיצוניות, יש לחשוש מנגיעה שגורמת לסטות מדברי הגר"א, ויש לחפש מהי הנגיעה.

בפנימיות, יש לחפש בכל ענין להליץ ולו דבר קטן על כל דבר מדברי הגר"א, ועי"כ לקבוע בלב את אמיתת דבריו, בחינת בית

מחלוקת קרח ועדתו

השורש האמיתי של מחלוקת קרח - אור העיגולים

שאלה:

לגבי מחלוקת קרח, מה השורש האמיתי והנכון במחלוקת קרח על משה?

תשובה:

כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה', אור דלעת"ל שעתיד הקב"ה לעשות מחול, והקב"ה יושב בין הצדיקים באמצע. והוא אור העיגולים שהכל שווה, משא"כ משה אור הדעת, אור הקווים.

הטעות בטענת קרח שכולם שווים

שאלה:

באיזו חלק בנשמה כולם זהים? האם זה רק ביחידה או גם נמוך יותר? והאם זה מה שקרח אמר כנגד משה, שכל יהודי בנשמתו זהה ולכן כולנו שווים. ואם כן, מה התגובה הראויה לקורח?

תשובה:

ביחידה. אולם אף שם אינו זהה לגמרי. אין מושג זהה לגמרי בבריאה! ולכך אין טענת קרח טענה שלמה.

הטא הנשיאים במחלוקת קרח

שאלה:

שולחן ערוך עם ביאור בלבבי משכן אבנה

סימן יג' - סעיף ג': אם נודע לו בשבת כשהוא בכרמלית שהטלית שעליו פסול, לא יסירנו מעליו עד שיגיע לביתו, דגדול כבוד הבריות. הגה: ואפילו טלית קטן שתחת בגדיו אין צריך לפשוט. והוא הדין אם נפסק אחד מן הציציות ומתבייש לישב בלא טלית דיכול ללבושו בלא ברכה מכבוד הבריות, ודוקא בשבת דאסור לעשות ציצית אבל בחול ככהאי גוונא אסור

בירור הלכה - סעיף ג'

וכתב המג"א (ס"ק ז) וז"ל, וכתב ב"י (ד"ה אפשר) אפילו טלית גדול שלנו שאין לובשין אותו למלבוש וליכא ביזוי בהסרתו, אפילו הכי אין צריך להסירו, כיון דלא גזרו רבנן, עכ"ל.

והקשה הרע"א בהגהותיו (ס"ק ו) וז"ל, ולענ"ד דברי הב"י תמוהים, דהא לא נמנו חז"ל ביחוד לדבר זה להתיר לילך בטלית זו בלא ציצית בכרמלית שיהא שייך לומר כיון דהותרה הותרה גם טלית שלנו, אלא דחז"ל (ברכות, יט, ע"ב) אמרו כלל, כבוד הבריות דוחה ל"ת דרבנן, וממילא בטלית היכא דאיכא גנאי לפשוטו מותר, והיכא דליכא גנאי אסור, וצ"ע, עכ"ל.

והנה כתב המג"א (ס"ק ח) וז"ל, שכתבו התוס' (שבועות, ל, ע"ב) לחד שינויא, דדוקא גנאי גדול שרי לעבור איסור דאורייתא בשב ואל תעשה, אבל גנאי קטן לא, כמ"ש (חושן משפט, סימן כח סעיף ה') דתלמיד חכם צריך לילך לב"ד להעיד משום דבר איסור אע"ג דגנאי הוא לו, וסבירא להו דלישב בלא טלית הוא גנאי קטן, ומ"מ נראה לי אם נפסק ציצית "ברשות הרבים" בטלית קטן, אין צריך לפשוטו אפילו בחוץ, דהפשיטה הוי גנאי גדול, עכ"ל.

והנה שורש הדין שיש כח בחכמים במקום זה להתיר לעבור על איסורא דאורייתא ממש בשב ואל תעשה, ביאר רש"י (ברכות, כ, ע"א, ד"ה שב ואל תעשה עדיף) וז"ל, דברים רבים התירו לעקור דבר תורה מפני סייג ומפני כבוד הבריות היכא דאינו עוקר דבר במעשה ידים אלא יושב במקומו ודבר תורה נעקר מאליו, כגון תקיעת שופר ולולב בשבת וסדין בציצית ודכותיה טובא ביבמות, עכ"ל.

והנה לדברי המג"א הנ"ל ע"פ תוס' בשבועות נראה דס"ל שחכמים נמנו להתיר טלית שנפסקה ברה"ר, וס"ל שלא אמרו שכל מקום שיש גנאי גדול הותר איסור ל"ת בשב ואל תעשה (כמ"ש בכבוד הבריות שהותר בכל מקום איסור דרבנן כמ"ש הרע"א), אלא בכלל הא שהתירו סדין בציצית, הרחיבו ההיתר אף לטלית קטן בנפסק ברה"ר.

והנה כתב המג"א (ס"ק ח) שתקנו לבדוק ציצית כל יום, כי חששו שיפסק, ולכך ס"ל לב"י שכאן שיש חשש שיפסק בשבת ברה"ר וכרמלית, לכך הרחיבו ההיתר לעקור איסור תורה בשב ואל תעשה במקום שיש גנאי גדול, וכן לעקור איסור מדבריהם בכרמלית בטלית, וכיון שהתירו בטלית קטן התירו אף בטלית גדול דלא פלוג.

הלכה פסוקה - סעיף ג'

נודע לו בשבת כשהוא בכרמלית שהטלית שעליו פסול, אף אם אינו מתבייש אין צריך להסירו.

פירוש על דרך הסוד - סעיף ג'

צ"ע וז"ל - אמרו אמרו (מגילה, ג, ע"ג) צעי רבא, מקרא מגילה ומת מלוא, הי מנייהו עדיף, מקרא מגילה עדיף משום פרסומי ניסא, או דלמא מת מלוא עדיף משום כבוד הצריות, צת דצעיא דדר פשטה, מת מלוא עדיף, דאמר מר גדול כבוד הצריות שדוחה ל"ת שצתורה.

וכח כבוד הצריות נגלה דייקא צמת, שכל הוימו היפך כבוד, שהרי הנשמה נקראת כבוד, כמ"ש למען יזמך כבוד, וכמ"ש הצעל המאור צצרות, וכשמת נסתלקה נשמתו הנקראת כבוד. ויתר על כן אמרו (ע"ו, כ, ע"ג) דאמר אציה דשמואל, א"ל מלאך המות, אי לא דחיישנא ליקרא דצרייתא, הוה פרענא צית השחיטה כזהמה. והבן מאוד, שמלאך המות שמסלק הנשמה, כל עניינו סילוק הכבוד, ואע"פ כן חס מעט על כבודם ולא פורע להם צית השחיטה כזהמה, מפני כבוד הצריות.

ולכך עוטיפים את המת צטלית דייקא, שהוא צל לסלק הציון ולגלות הכבוד, ששורש הטלית צמעשה של שם ופת שלקח הטלית לכסות את ערות אציהם נח.

וצפרט נגלה הדבר צמת מלוא, וכלשון המאודות דוד לרדצ"ו (מלוא תקפ"א) מת מלוא שאין לו קוצרים, אפילו היה כהן גדול, אם לא היה עמו אחר מטמא לו וקוצרו, דגדול כבוד הצריות שדוחה ל"ת שצתורה. והבן מאוד, שדין ציון, מאצורייהו של רציה, שפיכות דמים, וכל דין גדול כבוד הצריות, הוא מדין שח"ו אלולי יהא להם כבוד אלא ציון, נחשבים כמתים, ומת תוצע דין כבוד, ודו"ק היטב.

וזה עומק דברי חז"ל שאמרו (ילק"ש, מלכים, א, רמז ר"א) שהקצ"ה מקפיד על כבוד הצריות יותר ממה שמקפיד על כבוד עצמו, שהרי אליהו כשצצע כבוד אב ולא כבוד הבן נדחה לגמרי, שוב לדרך דמשק, אצל יונה שצצע כבוד הבן ולא כבוד האב לא נדחה לגמרי, רק שני פעמים דיצר עמו המקום (ילק"ש, ירמיה, פרק לו, רמז שכה). והציאור כנ"ל שאצל הקצ"ה אין ח"ו סילוק כבוד שנעשה כציון מת, אולם אצל צו"ד סילוק הכבוד הוא מיתה, ולכך כל הוימו של המת תוצעת כבוד.

והבן שנינו כח הטוב שצס"מ הוא כבוד הצריות, ודו"ק היטב היטב, והוא הכח שמחיהו. ולכך אמרו שכל הע"מ לשלוט שס"ד ימים, זולת ציוה"כ, שלית ליה רשות לאסטוני. ולכך דוחה כבוד הצריות לא תעשה, "ששורשו" שס"ה (ודו"ק שאינו דוחה צפועל לא תעשה כמ"ש בגמ', שדוחה לא תסור צלצד). וכבוד הצריות נגלה ציוה"כ, כמ"ש חז"ל (זוה"ק, ח"ב, מז, ע"א) לקדוש ה' מכוזד, דא יוה"כ. ולכך ציוס זה "שכולו" כבוד, אין לו רשות לאסטוני, ודו"ק, שכל הוימו ציון, ויצו עשו, ויונק מנינוץ של כבוד, וציוס שכולו כבוד אין לו שליטה.

שער הפרצופים דרוש ג'

והנה הנצח כלול מ"ס, אלא שאלו י"ס אשר כלולין בו אינם שלמים, רק בכ"א מהם יש בחי' נה"י לבד: כלומר כל אחד מהי"ס דפרטות של ה"ט"ס דז"א הוא רק ג"ס כנ"ל, והיינו כי הוא רק במדרגת נה"י.

נמצא שספירת נצח של ז"א כלולה מ"ס שהם חב"ד חג"ת נה"י וכל ספירה מהם אין בה רק נה"י שבכל א' וא' לבד. וכן בספירת הוד של ז"א היא כוללת י"ס שבכל ספירה מהם אינו רק בבחי' נה"י שבה לבד. ועד"ז ספירת היסוד היא כוללת י"ס שבכ"א מהם אין בה רק בחי' כללות נה"י שבה לבד. וא"כ נמצא כי ג' אחרונות דז"א הם ג"ס שכ"א מהם כולל י"ס דבחי' נה"י בלבד: הוא מה שנתבאר וביאר בפר' טות בכל הנה"י, נצח הוד יסוד.

ובזה תבין למה אין נקרא רק נה"י, שאם יש בהם כללות כל ט"ס גמורות א"כ במה ישתנו אלו מזולתן ולמה לא יקראו גם הם חב"ד או חג"ת. והנה אע"פ שכ"א מהם יש בה כללות כל י"ס דבחי' נה"י כנ"ל, עכ"ז נחלקים כ"א מאלו ג' לג' פר' קין כי ג"ר שבנצח נקרא פ"א וג' אמצעית נקרא פ"ב וג"ת נקרא פ"ג, וכנגדן יש י"ס בהוד דז"א וכל א' כלולה מנה"י לבד ונתחלקו לג' פ"ע"ד הנ"ל בנצח וכנגדן יש י"ס ביסוד ז"א כ"א כלולה מנה"י ונחלקים לג' פ"ע"ד הנ"ל בנצח. והנה נמצא עתה אלו הנה"י דז"א שאין בהם רק בחי' נה"י לבד אפי' בפרטות ונחלקין שלשתן לט"פ נמצא עתה פרצוף שלם ואין בכלול רק בחי' נה"י לבד, והם ג"פ ראשונים דנה"י הם חב"ד של זה הפרצוף, וג"פ אמצעים הם חג"ת של זה הפרצוף, וג"פ אחרונים הם נה"י של זה הפרצוף, והרי נשלם פרצוף אחד מט"ס, וכולם בחי' נה"י לבד, לכן הוא פרצוף קטן בקומה מאד, כי הרי ל' ספירות פרטיות שיש בפרצוף הזה אין בהם רק כללות נה"י לבד, לפי שהוא שליש גובה קומה: כפי שהוזכר שלעולם כל דבר בכל מדרגה ומדרגה בפרטותו יש בו י"ס פרטיים, וא"כ גם כאן הם ל' פרטיים, אך כולם הם בקומה קטנה כי הם רק במדרגת נה"י.

מדרגת נה"י היינו 'תפיסת נה"י', דהיינו תפיסה של שלוש, כלומר כל דבר בבריאה הוא עשרה, והם עשרה מאמרות, עשרת הדברות ועוד, אולם התפיסה של מדרגת נה"י היינו שתופס את תפיסת העשרה במדרגה של שלוש, וכן עזה"ד בחג"ת הוא תופס את תפיסת העשרה בתפיסה של שש, וכן עזה"ד בחב"ד הוא תופס את תפיסת העשרה בתפיסה של ט"ס או י"ס, דהיינו בתפיסה של מוחין.

כבר נודע כי הז"א אין בו רק ט"ס והמלכות משלמת ל': והיינו או עטרת היסוד דז"א שהוא המלכות דפרטות די' ליה, או המלכות עצמה שהיא הנוק' דכללות משלימים את ט"ס דז"א להיות י"ס, או מלכות דרחל הקטנה.

אמנם המלכות נוקבא דז"א יש בה י"ס כי יש בה מלכות שבמלכות: כלומר המלכות בשורשה היא בסוד נקודה אחת, אולם יש לה את כל סדר גדילתה ואזי מתגלה בה י"ס, והיינו מצד שורשה במלכות העליונה שהוא עתיק שהוא מלכות דא"ק. ושלא כמו הז"א שהוא בשורשו תלת גו תלת וגדל לו"ק ולט"ס, ומה שגדל לי"ס אינו גדלותו העצמית אלא מכח הארה דא"א ודעתיק שהם הי"ס הג' מורים, דכנודע דספירת הכתר מתחלקת לב' פרצופים דעתיק ואריך, ויש בזה כמה אופנים, או שא"א הוא ט"ס ועתיק הוא המלכות, או שעתיק הוא כתר וא"א הוא ה"ט"ס תחתונות. וביחס הזה א"א הוא שורש מה שז"א הוא רק ט"ס, כי גם א"א שורשו ט"ס שעתיק משלימו לי"ס, אולם מאידך הוא נקרא י"ס גמורים כי הכתר כולל את עתיק וא"א כאחד.

והנה גוף של ז"א צריך שיהיה בו ט"ס גמורות, והוא נחלק לג' בחי', חיצון אמצעי פנימי, והנה כל אחד מאלו ג' כולל י"ס: והיינו דלעולם בכל מדרגה ומדרגה בפרטותה יש בה י"ס, ולכן ז"א אפילו כשהוא במדרגת נה"י שאזי הוא תלת מ"מ בפרטותו יש בו י"ס.

וכל בחי' א' מאלו הבחי' היא כוללת ג"ס: והיינו שכל אחד ואחד מהי"ס הללו הם רק ג"ס, והיינו בנה"י, אבל בחג"ת הם ו"ק^א, ובחב"ד הם ט"ס^ב.

כיצד בחי' אחר הוא הנקרא נה"י דז"א, והענין הוא כי אין פרצוף א"כ יש בו ג' קוין: כפי שהתבאר לעיל, שפרצוף נקרא מלשון 'צירוף', והיינו שכדי לצרף מוכרח שהם יהיו ג' קוים, שהם ימין ושמאל וקו אמצע המחוברם. והיינו כי בשבירה פרצוף הוא מלשון 'פרוץ' שהם בחינת מלכי אדום שנשברו, ותיקונם הוא היפך השבירה פרצוף בסוד צירוף. והתבאר שבא"ק הפרצופים הם פרצופים 'בעצם' ולא מחמת צירוף של חלקים, אלא הוא כמו שורש המ' נורה שהיא מקשה אחת, אולם פרצופי אצילות הם הת' פשטות לתתא של פרצופי א"ק, והיינו כי הם פרצופים שבאים מצירופי חלקי המ"ה והב"ן.

^א ע"פ בלח"י.

^ב כפי שיבואר בפרק זה ובפרק שאחריו.

וכאשר נעשה בו חב"ד של זה הפרצוף אז נכנסו בו מוחין פנימים בתוך חב"ד שהוא נשמת הנפש, ובאו מלובשים תוך נה"י של פרצוף בינה, אשר כל כללותו אינו אלא פרצוף אחור דבינה, בסוד נה"י שלה לבד ע"ד הנזכר כאן בז"א: וכנ"ל דאע"פ שיש בו נר"ן דפרטות אינו אלא נה"י שהם בסוד ג' קוים, שהם התפשטות בלא צירוף דגופא, כבחג"ת כפי שיבואר מיד.

אלא שהנה"י שבפרצוף דנה"י דאחור דבינה הם כ"כ גדולות כמו כל הפרצוף דאחור שהם נה"י דז"א שלימות: כנור דע שאחור של עליון הוא גדול מהתחתון, והיינו דהאחור של בינה, כלומר הנקודה האחרונה שבה, הוא כגודל כל פרצוף נה"י דז"א שלם עם כל חלקיו כפי שהתבאר לעיל.

ונקרא אחור דבינה, והתבאר בענין אחור כמה הבחנות, וביחס דידן השתא, היינו אחור ביחס שפונה למישהו אחר. והוא נה"י, נה"י דייקא, כי נה"י אין הגדרתו 'גופא' אלא הוא 'לבר מגופא', בחינת ג' קוים המתפשטים למקום אחר, נמצא דנקרא גם נה"י וגם אחור, כלומר כל תפיסת רגליו של האדם הם בתפיסת 'אחור', ואינו רק מצד שאחור דעליון הוא פנים לתחתון שלכן נקרא אחור, אלא מצד שנה"י כל היותו הוא אחור, והבן.

הבחנה נוספת הוא כי נה"י הוא מדרגת העיבור ועיבור הוא מלשון 'מעבר' והיינו כי מעבר הוא כדי להעביר דבר למקום אחר, ולכן נה"י שהוא מדרגת עיבור נקרא אחור, למישהו אחר, ודו"ק.

מעתה נבאר בענין היסוד שהוא קו אמצעי דנה"י, דהנה כנודע יסוד אין בו בחינת אחור אלא כולו פנים, וא"כ היאך הוא חלק מן הנה"י שכל הווייתו הוא אחור. אלא ביאור הענין הוא, כי היסוד מתחיל מן הטבור, ונקודת הטבור הוא בחינת פנים של גופא, והוא כשאר נקבי הפנים שהם, עינים חוטם ופה, וחזה שבו שדים דזכר ודנקבה, וטבור, א"כ נמצא יסוד הוא ג"כ בחינת פנים, והיינו מצד מה ששורשו בטבור, אך מצד התפשטותו לתתא, הוא חלק מהרגליו, ונמצא שיש בו הבחנה של אחור. וביחס הזה מתגלה שהגדרת היסוד היא שהוא מוליד, והיינו בחינת 'לבר', למשהו אחר, הוא גופא תפיסת האחור שביסוד, והבן. ונחידד שיש תפיסת היסוד שהוא חיבור בין זכר ונקבה, ואזי הוא בבחינה שהוא כולו פנים, שהוא בחינת זווג שהוא פנים בפנים, והוא מה שאמרו חז"ל שאסור לאדם שיקדש אישה עד שיראנה, בסוד טובה ראייתה, דהיינו בחינת הטבור, טבריא שהיא טבורא דא"י, טבור שהוא שורש היסוד, ואזי הוא חיבור בגופא עצמו ולא לבר מגופא. לעמת כך היסוד כאשר הוא מתגלה מצד התחתון שבו הוא בבחינת 'כרע שכב', בחינת הולדה לאחר, בחינת לבר מגופא, אזי הוא בחינת 'אחור'.

תפיסה נה"י, היינו מדרגת קוין, היינו קוין שמתפשטים, אך עדיין אין בהם חיבור גמור של צירוף, אלא הם ב' צדדים ימין ושמאל שיש בניהם קו אמצע המצרפם, אולם התפיסה היא של קוין שכל אחד לעצמו מתפשט. כי הגדרת קו הוא שהוא מתפשט, והיינו שיש התפשטות של ימין ושל שמאל ושל אמצע, 'חד אריך חד קצר וחד בינו' נ' כלשון הזוהר בפת"א. והיינו שהם ג' מיני התפשטויות, ואין הוא חיבור גמור בין הצדדים כבחג"ת כפי שיבואר מיד. והיינו כי הנה"י הוא כרגלי האדם, שיש בהם ג' רגלים, בסוד ג' רגלים, כי אמנם היסוד הוא רגל קצר אך ביסודו היה צריך להיות רגל ארוך כהרגלים, והיינו שהם ג' התפשטויות שמצורפות. והוא מה שהנה"י נקרא לבר, כהרגלים שלוקחים את האדם לחוץ, כלומר הנה"י מורה על התפשטות לבר. כלומר אין בנה"י גילוי של גוף הדבר במקומו, בסוד 'גופא דעובדא היכי הוה' בסוד גופי תורה, אלא רק לחוץ, התפשטות לחוץ, 'לבר מגופא'. נמצא שמה שהם י' ספירות שהם ג"ס, היינו שהם י"ס שמתפשטים בג' קוים, קו ימין, קו שמאל וקו אמצע.

והיינו שבתפיסה של נה"י הי"ס הם מעין חד סמכא, אולם אינו חד סמכא דקלקול שלא עמדו זה ע"ג זה באופן מסודר ונשברו, אלא הם ג' קוין זה ליד זה, כלומר אינן מצטרפים בשלמות זה עם זה, והיינו כי הם משורש סוד קו האחד שהוא בחינת זה תחת זה, בלא התפשטות לצדדים.

לעומת כך תפיסת ו"ק היינו ו' צדדים, ובסוד י"ב גבולי אלכסון הם י"ב צדדים, ואזי מתגלה בהם חיבור וצירוף, חיבור בין הצדדים. והיינו כי היחס של ו' צדדים הוא יחס דגופא, כלומר, דהיינו שמצרף את כל הצדדים לכאן, כפי שיבואר מיד.

ועתה נחזור לפרט זה הפרצוף אל ג' פרטים כי הנה (הם) הג' שבו נקרא נה"י, וג' אמצעים חג"ת, וג' ראשונים הם הנקרא מוחין של זה הפרצוף. והענין כי הנפש של ז"א היא נכללת תוך הפרצוף הזה הנקרא נה"י ונקרא פרצוף דאחור. והנה הנפש הזו בהכרח שהיא נחלקת לג' בחי' שהם נר"ן וכולם בחי' נפש: בפרטות יש נרנח"י דפרטות ולא רק נר"ן דפרטות, אולם הרב מתייחס בפרטות רק לנר"ן, כפי שמבאר מיד.

והנה נפש שבנפש הוא תוך נה"י של זה הפרצוף, ורוח דנפש הוא בחדס גבורה תפארת של זה הפרצוף, ונשמה שבנפש הוא בג'ר של זה הפרצוף, ונמצא כי כאשר נעשה נה"י של זה הפרצוף בודאי שבא לו תכף עמהם נפש שבנפש כי א"א להיות זולתו: והוא כעובר במעי אימו שיש לו נפש שבנפש בג' חודשים ראשונים, כי אי אפשר זולתו.

וכאשר נעשה בו חג"ת אז נכנס בו רוח דנפש: והיינו בג' חודשים האמצעים, והוא רוח דנפש.

פִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וְדִבֵּר ה' מִירוּשָׁלַם

ואזי החג"ת פנימי לנה"י שהוא חיצון, ובסוד האורך בסוד אריך הוא יחס של גבוה ונמוך, ואזי החג"ת למעלה מן הנה"י שהוא למטה ממנו.

והוא כי יש בו ג"ס חג"ת דז"א, וכל אחד מהם כלולה מי"ס, אשר כל א' מהם כלולה מו"ק שלמים ולא יותר, באופן שהם ל' ספירות וכל ספירה מהם כלולה מו"ק לבד, ונעשה מהם פרצוף אחד שלם, ע"ד הנה"ל בנה"י דז"א, כי ג"ר דחסד אשר כל אחת כלולה מו"ק לבד נקרא פ"ע דחסד, וג' אמצעים שבו הם פ"ב, וג"ת שבו הם פ"ת דחסד. וכעד"ז בספי' גבורה ג"פ, ובספי' ת"ת ג"פ, ואז נעשים פרצוף ז"א שלם מג' קוין וט"ס, כי ג"ר דחג"ת הם חב"ד של זה הפרצוף, וג"א הם חג"ת של זה הפרצוף, וג"ת הם נה"י של זה הפרצוף הנקרא פרצוף אמצעי חג"ת. והענין כי כמו שפרצוף הא' דאחור נקרא פרצוף דנה"י אע"פ שיש בו י"ס והטעם הוא מפני שכל ל' ספירות שבפרטות פרצוף זה לא היה כל ספירה מהם כולל רק בחי' נה"י שבה, לכן נקרא כל הפרצוף פרצוף דנה"י. ואמנם ה' ספירות שבפרטות פרצוף האמצעי כל א' מהם כלולה מו"ק והרי התוס' שיש לזה הפרצוף האמצעי הוא ענין זה, שבכל הפרטים שבו נכללו גם מבחי' חג"ת. משא"כ בפרצוף דאחור וע"כ נקרא זה הפרצוף פרצוף חג"ת: הדברים ברורים, כפי שהתבאר שנה"י הוא בחינת שפונה לאחר ולכן כל הפרצוף הוא בהגדרה זו, משא"כ בפרצוף החג"ת שהוא כלול מו"ק שאזי הוא צירוף של צדדים בחינת חיבור דגופא.

גם ט"א כי הנה ודאי שזה הפרצוף הוא גבוה קומה יותר מפרצוף ראשון כפליים, כי כל הספירות הפרטות של פרצוף ראשון אין בהם רק בחי' נה"י, והספירות הפרטות של זה הפרצוף האמצעי כלול מנה"י ומחג"ת, א"כ הוא גובה קו מתו כפליים. והנה להיות כי הוא נעשה מג"ס חג"ת דז"א אשר כל ספי' כוללת ו"ק לכן הוא מעולה מן הפרצוף הא' שאינו רק בחי' נה"י דז"א לכן זה פרצוף השני נכנס ומתל' בש תוך פרצוף הא': ובטעם זה מבאר הרב טעם גם מדין העובי מדין עתיק, וגם מדין האורך מדין אריך, כלומר הוא כפליים הן מדין הגובה והן מדין העובי. דהיינו, מחד הוא מבאר מדין האורך שפרצוף היניקה הוא גבוה קומה יותר מפרצוף ראשון, והיינו שעומד על גביו, ומאידך הוא מבאר כי פרצוף היניקה הוא פנימי ביחס לפרצוף הנה"י שהוא חיצון, והוא מש"כ שהוא "נכנס ומתלבש תוך פרצוף הא'" וכו' "שזה הוא יותר פנימי ממנו", והבן.¹

ואז הפרצוף א' נקרא פרצוף דאחור שזה הוא יותר פנימי ממנו וזהו נקרא פרצוף האמצעי כמ"ש בע"ה: כלומר הפרצוף האמצעי נקרא פנים ביחס לפרצוף החיצון שהוא נקרא אחור. והיינו כי עיקר מדרגת הנה"י נקרא אחור, כי

והבן זה שהרי כל פרצוף דאחור דבינה שהם נה"י שלהם, הם נעשו צלם א' אל הז"א, ושלישיתו תחתון שהוא נה"י שבה והם צ' דצלם נכנסין ומתלבשין הם בלבד בכל קומה שלימה של פרצוף דאחור דזעיר אנפין שהם נצח הוד יסוד שבו, וחסד גבורה תפארת דפרצוף דאחור דבינה נעשה מקיף ל' דצלם, וחב"ד נעשה מקיף עליון ס' דצלם, והרי ידעת ענין המוחין על עיבור מה ענינם כי הם אלו שבארנו עתה: והיינו כפי שכל זה מבואר בדברי הרב בשער מוחין דצלם ועוד. והתבאר שהל' דצלם הוא באחור של הז"א והמ' דצלם הוא מצד הפנים של הז"א.

גם תדע פ' כל מקום שזכר מוחין מה ענינם, כי עיקר המוחין הוא בחי' נשמה פנימית שבתוך הג"ר ממש, אלא שנקרא הג"ר מוחין, לפי שכאשר נתקנו ג"ר בגוף אז בהכרח בא עמם חלק נשמה הנקרא מוחין שבתוך הג"ר, והיא מלוי בשת תוך לבוש נה"י דבינה, ולבושים אלו מלובשים תוך ג"ר דפרצוף זה: והיינו כי המוחין נקראים ג"ר אע"פ שאינו המוחין עצמן אלא כלים של המוחין, כי המוחין עצמן הם נשמה, אך כך הוא הדבר שפעמים הפנים נקרא ע"ש הכלי שלו, המולבש נקרא לפי הלבוש שלו.

אמנם חצי ת"ת תחתון של זה הפרצוף נה"י דבינה הנקרא אחור, זה נעשה בחי' כתר אל זה הפרצוף דנה"י דז"א הנקרא אחור דז"א: כפי שהתבאר בשער מוחין דצלם שהמוחין שורשם בנה"י דבינה ושורש הכתר דז"א הוא בחצי ת"ת תחתון. אולם כאן דברי הרב לא קאי על מדרגת הנה"י דז"א, אך כיון שהתבאר שבכל מדרגה יש בו י"ס לכן יש בו גם מדרגת הכתר, והיינו דגם בעיבור יש בו מוחין וגם כתר, משא"כ בשער מוחין דצלם התבאר חב"ד דכללות דז"א וכתר דכללות דז"א, והבן.

מ"מ הכתר ג"כ נקרא בערכין 'אחור'. והתבאר שיש כמה הגדרות מדוע הכתר נקרא כך, והיינו או מלשון 'כותרת סביב', שאזי הוא מקיף את הראש, ואזי הוא כתר בבחינת פנים. או מלשון 'כתר לי זעיר' כלומר בבחינת להמתין מעט, והוא כתר בבחינת אחור דהיינו שהוא בא לאחר המתנה, כלומר לאחר זמן, לכן הכתר הוא חלק מן האחור, כפי שהתבאר שיש כמה הבחנות בהגדרת 'אחור', כלומר מה שנתבאר לעיל היינו אחור מצד שהוא פונה למישהו אחר היינו בבחינת 'נפש', ועתה מתבאר אחור בבחינת 'זמן', והבן.

ועתה נבאר ענין יניקה דז"א כי אחר שנולד אז נעשה פרצוף אחר, יותר פנימי ויותר גבוה מזה הראשון: כפי שהתבאר שיש יחס של פנימי וחיצון ויחס של גבוה ונמוך, והיינו כי בסוד העובי בסוד עתיק הוא יחס של פנימי וחיצון,

¹ בעבודה, תפיסת העובי האדם עובד לבקוע לפנים שהוא נעלם בתוכו, ואזי הוא עוסק בתוך עצמו, כלומר הוא עוסק בדבר עצמו ולא רק בענפיו, משא"כ בעבודה בסוד האורך הוא עוסק במה שמקיף עליו מלמעלה, ואזי הוא עוסק במה שמוחוץ לו, הוא עוסק בענף לגלות את השורש שמעליו, וצריך לעבוד בשתי העבודות.

באר בארוכה בענין הצלם שנה"י דבינה נעשה צלם לקבל מוחין דז"א בתוכם, ומתפשטים הצל"ם בקומת הז"א, נמצא שיש צל"ם בכל חלקי הנה"י, כלומר בט"ס דנה"י שהוא צלם דנפש דז"א, והשתא מבאר צלם דרוח שהוא בט"ס דחג"ת דנה"י דאימא, כפי שמבאר מיד ג"כ בט"ס דחב"ד דנה"י דאימא.

והנה כל צלם זה נקרא צלם דרוח דז"א, וס' דצלם הוא חב"ד בפרצוף חג"ת דבינה הוא מקיף עליון דפרצוף אמצעי, ול' דצלם שהוא חג"ת דבינה הוא מקיף ב' של פרצוף אמצעי דז"א וחצי ת"ת התחתון דפרצוף חג"ת דבינה נעשה כתר אל זאת הפרצוף האמצעי דז"א וצ' דצלם שהם נה"י דפרצוף חג"ת דבינה, הם נעשין מוחין פנימים דפרצוף אמצעי דז"א וכל זה הוא רוח דז"א וגם הוא מתחלק אל ג' חלקים שהם נר"ן כולם מבחי' רוח: כנ"ל, ותמיד הם' הוא המקיף העליון, והל' מקיף ב', והצ' הם החב"ד שנכנס לתוך ז"א, והוא המדרגה התחתונה של הצלם.

וכשנתקנו ג' אחרונות דפרצוף האמצעי זה אז בא נפש דרוח ונתלבש תוך כל חלקי הנפש שבפרצוף אמצעי (הא'). וכש' נתקנו הג' אמצעית דפרצוף זה האמצעי אז נכנס רוח דרוח בחג"ת של זה הפרצוף האמצעי. וכשנתקנו ג"ר אז נכנס נשמה של הרוח הנקרא מוחין ונתלבש תוך נצח הוד יסוד של הפרצוף חג"ת דאמא כנ"ל ואותם הנה"י נתלבשו תוך ג' ראשונות של פרצוף האמצעי ונשלם כל חלקי הרוח: הרב מפרט את מה שהתבאר כבר לעיל, שכל הנה"י מתחלק לג' שכל אחד הוא ט"ס, ובמדרגת הנפש בפרטות אינן אלא נה"י, ובמדרגת הרוח בפרטות הם ו"ק, ובמדרגת המוחין הם ט"ס גם בפרטות, והיינו שבכל מדרגה הם י"ס שמחוברים או בנה"י בסוד קוים המתפשטים, או בחג"ת בחג"ת בבחינת חיבור, ובאופן חיבורם בחב"ד יתבאר בדרוש ד', והבן.

ונחדד את נקודת היסוד שהתחדש במדרגת היניקה שזו מדרגת הו"ק, מדרגת גופא', שהוא תפיסה של ו' צדדים, דהיינו חיבור של כל הצדדים, וזו מדרגת גופא, שהדבר נמצא לעצמו במקומו שלו, חיבור כל הצדדים שמרכיבים את כל צדדי הגוף, לעומת כך מדרגת הנה"י היא מדרגת עיבור שהיא רק בחינת התפשטות של ג' קוים, התפשטות הלאה לאחר, למקום אחר.

הנה"י פונה למישהו אחר. אולם מ"מ כאשר מגיע פרצוף הפנימי שהוא חב"ד אזי גם פרצוף החג"ת נקרא אחור בערכין, ככל יחס שבין עולם תחתון לעולם עליון, שהתחתון נקרא אחור ביחס לעליון, והבן.

מאידך ישנה הבחנה עצמית שהחג"ת נקרא אחור, אולם הוא בתפיסה עליונה, והיינו כי חג"ת הוא ו"ק, כלומר כפי שהתבאר לעיל שהוא מצרף את כל הצדדים לחיבור אחד, נמצא שנקרא אחור ביחס לכך שהוא מצרף גם את האחור לפנים.

עומק הענין הוא כי נה"י נקרא אחור כי הוא כולו אחור כנ"ל, אולם חג"ת שפעמים נקרא אחור ופעמים נקרא פנים, היינו מצד שהוא כולל את הפנים ואת האחור גם יחד, כי הגדרת החג"ת שהוא ו"ק היינו שמצרף את הפנים ואת האחור גם יחד.

בהגדרה דקה נוספת, החג"ת ביחס לעצמו הוא נקרא פנים, כי הוא גוף הדבר עצמו, וביחס להיותו שורש לנה"י הוא נקרא אחור, כי אזי הוא פונה לאחור.

והנה נמצא כי שיעור קומת כל הפרצוף הא' עם כתר שלו הנעשה מת"ת דנה"י דבינה כנ"ל הוא מתחיל להלביש את הפרצוף זה האמצעי מחצי ת"ת תחתון שבו ולמטה, כי הרי הוא שיעור גובה כפליים ממנו ונמצא כי מה שנשאר מלובש ממנו הוא מחצי ת"ת ולמטה ומגולה ממנו מחג"ת ולמע' לה ממנו וע"כ נקרא פרצוף דחג"ת מלבד הטעם הראשון שאמרנו שכל ספי' פרטיות שבו נכללין מו"ק: כלומר מדין הגובה שהפרצוף החיצון שהוא נה"י הוא למטה מפרצוף האמצעי, הרי הוא מלבישו מחג"ת דיליה ולמטה ממנו, והוא טעם נוסף למה שנקרא הפרצוף האמצעי חג"ת, ולא רק משום שהוא ו"ק, אלא כי כל הספירות הפרטיות שלו נכללין מו"ק.

והנה זה הפרצוף דחג"ת דזעיר אנפין הפרצוף האמצעי הוא נקרא פרצוף דיניקה וגם הוא נחלק ע"ד פרצוף הא'. והענין כי כמו שזה הפרצוף גבוה קומתו כפליים מן הפרצוף דאחור הנה גם פרצוף אמצעי דחג"ת דבינה הוא יותר גבוה מפרצוף נה"י דבינה עצמה, וכל הפרצוף הזה דחג"ת דבינה נעשה צלם לזה פרצוף האמצעי דז"א ע"ד הנ"ל בפרצוף ראשון: כי נה"י דבינה הם שורש לנה"י דז"א. וכפי שהת-

אין עוד מלבדו

על העבודה

כתב בנפש החיים שער ג פרק ד וז"ל: והענין כי ודאי האמת. שמצדו יתברך, גם עתה אחר שברא וחדש העולמות ברצונו, הוא ממלא כל העולמות והמקומות והבריות כלם בשווי גמור ואחדות פשוט, "ואין עוד מלבדו" כמשמעו ממש, וכמו שכתבתי לעיל ממקראות מפורשים ובשם הרוקח ז"ל, וכמו שתקנו לנו קדמונינו ז"ל לומר קדם התפילה "אתה הוא עד שלא נברא העולם אתה הוא משנברא העולם", רוצה לומר אף שכבר נבראו העולמות ברצונו הפשוט יתברך, עם כל זה אין שום שנוי והתחדשות ח"ו, ולא שום חציצה מחמתם בעצמות אחדותו הפשוט, והוא הוא גם עתה כקדם הבריאה, שהיה הכל מלא עצמות אין סוף ברוך הוא, גם במקום שעומדים העולמות עתה.

ושם בפרק ו וז"ל: ואף שבאמת שמצדו ית' המשיג עצמותו הוא מלא את כל בהשוואה גמורה בלא שום חציצה ולא שום חילוק ושינוי מקומות כלל רק הכל אחדות פשוט גקודם הבריאה ממש אבל אין אנחנו יכולים וגם לא הורשינו ליכנס כלל להתבונן בינה בזה הענין הנורא לידע ולהשיג איך אדון יחיד ב"ה מלא את כל וכל המקומות באחדותו פשוט ושינוי גמור. חלילה וחלילה.

ובפרק יא כתב וז"ל: וזהו ג"כ בכלל ענין יחוד פסוק ראשון דקריאת שמע ה' אלקינו ה' אחד. ר"ל לכיון שהוא יתב' הוא אלקינו בעל הכחות ומקור שורש נשמתנו וחיותנו ושל כל הברואים והעולמות. ואף שברא והמציא מציאות כחות ועולמות ובריות עכ"ז הוא בבחי' הוי"ה ואחד מצדו יתב' שאין הברואים כולם חוצצים ח"ו כלל נגד אחדותו הפשוט יתברך הממלא כל ונקרא גם עתה הוי"ה ואחד.

ועיין שם עוד רבות בכל דבריו בפרקים אלו.

והנה מדרגה זו של אין עוד מלבדו כפשוטו, סכנה גדולה לגעת בה, משום שהיא עוקרת כל גדרי עולם וכל דין תורה ומצוות. ועל כן הדרך היחידה לגעת שם היא מכוח האמונה, להאמין שמציאות זו קיימת, אמנם אין לנו שם כל השגה.

על התורה

מצד מדרגת הכתר תכלית הבריאה גזיה למעלה למעלה, וזהו מדרגת אין עוד מלבדו כפשוטו. אמנם צע"ח לא עסק בזה כלל, ועל כן התחיל מה שחקרו החכמים לידע סיבת בריאת העולמות, והיינו מלד מדרגת החכמה שלא משיגה אין עוד מלבדו פשוט אלא מחפשת חקירה. אבל אכן המדרגה העליונה היא אין עוד מלבדו כפשוטו.

והנה יש מדרגה צה הנצרך תופס שכל חיותו אינה אלא מהצורה והוא תלוי רק בו יתברך שמו⁶, וזו מדרגת חיה-חכמה, צנחנת 'החכמה מאין תמלא', והיינו חיות-חיה שמקורה נכתר. ויש מדרגה עליונה יותר צה האדם תופס אין עוד מלבדו כפשוטו, וכדברי הנפש החיים בשער ג, שישנה מדרגה מלידו יתברך של אין עוד מלבדו כפשוטו.

⁶ עיין ליקוטי תורה פרשת כי תצא דף מז סוף ע"א

קו ישיר לשמיעת
שיעורי מורנו הרב
שליט"א
ב'קול הלשון'
ישראל 073.295.1245

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ
משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
USA 718.871.8652
books2270@gmail.com

בס"ד

צורת אדם בנושא פאת הזקן

יום שלישי יב' תמוז תשפ"ה
רח' הרב בלוי 33 ירושלים

20:30

לקבלת העלון
בדוא"ל
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון
פקס 03.548.0529

© כל הזכויות
שמורות
'בלבבי משכן אבנה'
טלפון 052.763.8588
פקס 03.548.0529
bilvavi231@gmail.com

